

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr.-ri de Duminică 2 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr.-ri de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciele postale din intru și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea. Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30. etajiu
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un asem-
 pliar 10 banf. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 8).

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisorile nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 În Viena: la N. Dukas Nachf.,
 Nux. Augenthaler & Emeric Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf. Anton Opelik.
 În Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Rrzsébet-körtl.).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o colonă 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicar mai dese după tarifar
 și învoială. — RECLAME pe
 pagina 3-a o seriă 20 bani

Nr. 43.—Anul LXVI.

Brașov, Duminică 23 Februarie (8 Martie).

1903.

Marea demonstrație de mâne.

Capitala Ungariei răsună așd de strigăte în contra Vienei, a Austriei cilor și a corcurilor conducătoare ale armatei împărătesci și regesci; strigăte, ce reamintesc vremurile din primăvara anului 1848, cu care le place deputaților kossuthiști a asemăna timpul de așd. Pe la tite colturile stradelor sunt afișate placarde mari cu Apelul cetățenilor și a tinerimei universitare din Budapesta, în care se ăice:

„Popor al capitalei! Să dăm esemul națiunei. Să ne stringem rëndurile spre a respinge atacurile austriace. Partea ungară a armatei comune este a Ungariei. Preste acēsta Austria nu pōte dispune! Aici n'au loc oficerii austriaci, însemnele austriace, comanda nemțescă! Să pretindem drepturile ce Ungaria ca stat le are în armată! Să pretindem introducerea serviciului militar de doi ani și printr'asta scăderea sarcinilor militare*...
 Apelul se sfirșese cu cuvintele: „Să ne unim cu toții în strigarea: Jos cu proiectele de lege militare!“
 Da, mâne e ăia marei demonstrațiuni, ce s'au decis opoziționalii maghiari a-o aranja în Budapesta. Dela acēsta Duminică (8 Martie n.) se va data o nouă mișcare și pōte și un șir de turburări de stradă, mai mari pōte decât au fost acelea, cari au pricinuit la timpul sēu căderea lui Coloman Tisza.

De sigur. că de mâne încolo „poporul capitalei“ va umbla pe strade numai în cete. demonstrând în drēpta și în stânga. Țr în dietă va fi mare fierbere. Se vor ține vorbirii tot mai înfocate, și se va face sgomotul cuvenit, ca lumea să audă cât de „teribili“ și „furioși“ pot fi în mânia lor neîmpăcații șovinisti.
 Tōte aceste n'au alt scop decât a agita masele și a face sgomot, pentru ca obstrucțiunea celor din stânga să nu amortescă. Să se vadă

și să se scie că sunt mai „grozavi“ cei ce strigă în chipul acesta, decât ar crede unii și alții, și că... nu-i de glumit cu ei..

Numai cât lumea de așd nu se mai sparie așa de ușor, e mai pățită și scie mai multe ca cea dinainte cu cinci-șeci de ani.

Fac gură mare „patrioții“ de tot soiul din Budapesta, mai mare chiar ca odinioară. N'au fost în stare însă să ascundă dinaintea ochilor publicului poliglot al acestui stat nici măcar acel fapt rușinos, că mâne poporul capitalei ungare va intra în acțiune cu strigări, protestări și cu torțe aprinse, însă nu unit la un loc, ci desbinat în două.

Miile, ba șecile de mii de lucrători, cari fac parte din partidul social-democratic, nu vor merge împreună cu celălalt popor al Budapestei în procesiune, nu vor purta torțe cu ei și nu vor lumina cu aceste dela țermul Dunărei până la Buda, ca lumina lor să străbată până la palatul regal, să vadă și Majestatea Sa, care se află acum acolo, cât foc arde pe inimele nemulțămiiților patrioți maghiari de pânura lui Barabas, Hollo, Ratkay, Rakosy ș. a.

Social-democrații din Budapesta vor ține ce e drept și ei, tot în ăia de mâne și tot pe „șesu! libertății“, o adunare mare populară, dēr separat de ceilalți cetățeni, conduși de deputații din opoziție. Și acēsta se întâmplă din cauză că nu s'au putut înțelege cu comitetul aranjator al „demonstrațiunei naționale maghiare“.

Social-democrații au pretins ca procesiunea prin strade să nu aibă un caracter anti-dinastic și ca opozițiunea din dietă să continue obstrucțiunea cu ori-ce preț, și să împiedece și votarea legii provisorie budgetare. Deputatul Hollo le-a răspuns trimișilor partidului social-democrat, că ar fi gata să înceteze cu obstrucțiunea, decă s'ar implini anumite pretensiuni naționale ma-

ghiare față cu armata. Social-democrații însă voiesc numai să se rēstorne proiectele și nu se mulțamesc cu anumite concesiuni.

Etă așa vor demonstra locuitorii din Budapesta în două tabere. Pre când Apponyi va primi deputațiunile din orașele maghiare, ce sosesc acolo cu stēgurile lor ca să protesteze, cei de pe „șesul libertății“ se vor certa, care cum să demonstreze mai cu folos ?!

Revista politică.

Gălăgia ce o fac kossuthiștii în dietă și afară de dietă *contra proiectelor militare*, în loc să înceteze, s'a mărit și a luat proporții ce pune pe griji guvernul. În urma declarațiunilor și enunțațiunilor, ce s'au făcut în camera Seniorilor austriaci cu privire la armată și contra aspirațiunilor șoviniste maghiare, în dieta din Budapesta s'a deslântuit o mare furtună, pusă la cale de kossuthiști. Un deputat a ăis, că lor nu li a rămas altă cale, decât a face ceea-ce au făcut la 1848, adecă revoluțiunea, ăr alt deputat a accentuat, că națiunea maghiară e silită a-se apăra cu dinții ca leul. Al treilea a îndreptat atacuri violente contra Austriei și a nobilimei austriace, pe care a descris'o ca fiind dușmană jurată a Ungurilor.

Sub efectul acestor vorbirii din dietă s'a ținut Lună un mare meeting de protestare în Budapesta arangeat de partidul așa ăișilor democrați, în care s'au rostit de asemenea cuvântări ațitătoare.

Intr'aceea în țera meetingurile de felul acesta aranjate de kossuthiști par a nu mai avē sfērșit, tot așa adresele de protestare trimise dietei și unele din ele duse la Budapesta de deputațiunii monstre.

Mâne, la 8 Martie, va fi în Budapesta cea mai mare adunare de protestare. Ea se va ține dinaintea

clădirei noului parlament. După adunare o procesiune demonstrativă va cutriera stradele Budapestei și va merge și dinaintea palatului regal din Buda. Toți locuitorii orașului sunt invitați a lua parte la acēsta manifestațiune, menită a accentua dorințele „națiunei“ și a protesta contra proiectelor militare și a atacurilor austriace.

Foile guvernului încercă a înduplecă poporul să nu se lase influințat de cei cari pun la cale astfel de demonstrațiuni nefolositoare, căci guvernul nu va retrage totuși proiectele, ori-cât s'ar impulpa kossuthiștii să le zădărnicescă prin obstrucție și prin mișcări populare.

Tocmai în timpurile acestea de extremă agitațiune în sinul unei părți dintre Maghiari, a cădūt ca o bombă interpelațiua, ce au făcut'o deputatul radical german Schönerer și soții în parlamentul din Viena privor la *prigonirea sentimentelor naționale ale Germanilor din Ungaria*. Schönerer a relevat prigonirea ăiarelor naționaliste germane și pedepsele cu închisore și amendi în bani, la cari au fost condamnați ăiaristi germani, și a ăis, că gōna acēsta pōte produce incurcături internaționale, primejduind chiar legăturile de alianță între monarchie și imperiul german. La fine a cerut ministrului president austriac să atragă atențiunea monarhului asupra acestor persecuțiuni și se intervină în favorul unei tratări mai bune din partea guvernului ungar față cu Germanii.

Interpelațiua lui Schönerer i-a scos din țitină pe gazetarii de la presa șovinistă maghiară și drept răspuns unul din ăiarele fruntașe unguresci scrie, că guvernul unguresc e firm decis a nu suferi „agitațiuni“ naționaliste, căci nu e permis, ca „tăciunarii să se jōce cu focul“.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Pastel.

Jos, la pōlele pădurii, o colibă dērîmată
 Șade singură pierdută, într'un murmur de
 [isvor
 Ce-i șoptesce alintându-o de prin vremuri
 [de-altă-data
 O poveste de iubire dintre-o fată și-un
 [păstor.

Și cum stă și cum ascultă basmul trist
 [tremurător
 Par'ar vrē să-i spuē unde-i printr'o stra-
 [șină lăsată:
 „Țr-e frumoșă povestirea, dēr cuvintele-ți
 [mē dor...
 Nu se mai trezesc din grōpă cei-ce s'au
 [culcat odată!“

Veturio.

Frunză verde!...

Când aprōpe de sfirșitul secolului al III-lea după Christos, legiunile romane trecură Dunărea în Moesia, ăr țerile mai târău *romănesci* rēmaseră în voia întâmplării și a barbarilor, populațiunea romană și daco-romană rēmasă aci, se ascunde prin munți și prin pădurile nesfirșite ce acoperiau Dacia, ori de câte-ori puhoiul năvăli-tor, — acest blestem al lui Dumneșeu, — înegria câmpurile mănōse peste care domnise odată Decebal.

Și cum năvala ținū sute de ani de-arēndul, în munți și în păduri și-au petrecut veacul strămoșii noștrii, cari au plămădit nēm̄ul din care era să iēsă un Ștefan, un Mihai, un Cantemir, Bălcescu, Alexandri...

În mijlocul frunzișurilor verđi, de-a lungul colnicelor, și în luminișurile codrilor pe *șenidările* munților și în peșterile lor, și-au dus traiul Românii din secolul al III-lea și până pe la al XI-lea. Și acolo în mijlocul naturii vii, totul le era prietin: Stejarul stufos și paltennul cu umbra întinsă; bradul care 'și înalță capul ca un

verf de catedrală gotică și jnepele, cari se întind în buchete uriașe pe culmile amestecate în nori. Pe frunziș își răzima Românul capul obosit; din frunză doinea; și frunză punea de-asupra lui tovarășii, ru-dele și prietenii, când sufletul îi pleca din lumea asta, în care amarul prigonirii îi fusese îndulcit dōr de frēmētul frunzișului. *Frunza verde* era și este pentru Român, preludiul ori cărui cāntec poporan, căci este Musa cătră care se adresa el, pe care o invoca pentru a putē cânta. Codrul îi este cel mai bun prietin, căci

Codru-i frate cu Românul!

Și nicăiri nu-i merge bine Românului departe de codru. Poesia poporană o spune:

Până eram pe sub codru
 eram roșu ca și mēru,
 Țr de când m'am dat cu țera
 gălbeni'tam ca și cēra.)

Frunza verde, începutul ori cărui cāntec poporan românesc, ea care „s'a

1) Bibicescu, *Poesii pop. din Transilvania*, 165.

născut di împreună cu naționalitatea română în secularele păduri ale Carpaților, — ăice d. Hașdeu — acolo unde străbunii noștri s'au format și s'au desvoltat în curs de veacuri mai înainte de a-se pogori din munte și a se răspândi pe câmpie²⁾, ea este primul semn al poesiei lirice în literatura noastră, și s'a păstrat până astăđi cu aceeași trāincie de aramă, ca și nēm̄ul românesc pe care l'a inspirat.

Decă, însă, invocarea frunzei verđi este o caracteristică proprie poesiei romănesci, invocarea unei părți din natura încunjurătoare sēu a unor fenomene petrecute în prejur este o moștenire de la Romanii. Intr'adevăr, se scie că în poesia greco-romană se invocau Musele, de cătră poeți și cāntăreți. Cercetarea de mai jos ne va arăta, că *Musle* se asemēnă, cu *frunza verde* nu numai prin faptul că servă drept obiect de invocare, ci și printr'o altă legătură mai apropiată

Musele la primii poeți greco-romani nu sunt nisce simple abstracțiuni, ăice P.

2) Hașdeu. *Istoria Critică a Romănilor*, t. II, 1, 74.

Privitor la mișcarea revoluționară din Macedonia s'a scris și s'a vorbit mult în săptămâna acăsta. În dieta din Peșta și în parlamentul din Viena miniștri-președinți răspundând inter-pelațiilor ce li s'au făcut, au declarat, că politica orientală a monarhiei noastre culminează în menținerea statului quo în Balcani, respectându-se integritatea teritorială a Turciei. Scopul călătoriei ministrului rusesc Lamsdorff la Viena a fost de a conferi cu ministrul de externe austro-ungar asupra măsurilor prin aplicarea cărora se se pună capăt nemulțumirilor foarte periculoase, ce s'au ivit în unele provincii ale Turciei europene. Decă însă, contrar sfaturilor binevoitoare, populația din provinciile amintite s'ar deda totuși la acte revoluționare, atunci nimeni nu va împiedeca pe Turcia de a aplica forța contra forței. Cam în înțelesul acesta a vorbit și ministrul-president austriac.

Intr'aceea din diferite puncte so-sese sciri despre *ciocniri sângeroase* între bandele bulgare și trupele turcesci în Macedonia. Bulgarii macedoneni revoluționari nu pre-vreau să asculte de sfaturile, ce li-se dau, ei adună bani, înarmază omenii și se pregătesc cu zor pentru evenimentele sângeroase, ce se dice că vor izbucni la primăvară. Turcia încă își adună forțele. De curând Sultanul a dat poruncă, în care chemă sub arme pe ofițerii corpului al treilea de armată, cari fuseseră concediați. Corpul acesta e staționat în vilaetul Salonic.

In astfel de împrejurări cu greu va succeda *introducerea reformelor*, ce s'au propus Turciei din partea Rusiei și Austro-Ungariei. Mohamedanii sunt dușmanii jurați ai reformelor, în aplicarea cărora ei ved căderea semilunei, și e foarte ușor posibil, ca deși Sultanul le-a primit, ori s'a prefăcut că le primesce, supușii săi mohamedani se se rescole și din răscola acăsta se se nască o mare incurcătură sângeroasă. — în care case vor realiza temerile acelora, cari consideră inevitabilă izbucnirea unui război.

Din Bucovina. „Deșteptarea” din Cernăuți publică următorul comunicat:

„Dirigența partidelor române unite a ținut în 26 Faur a. c. o ședință de mai multe ore, la care au participat deputații români dietali și din camera imperială, aflați în țară. În ședință a fost detaliat discutate mai întâiu afaceri ale țării, între altele: crearea unei bănci ipotecare a țării în scopul ameliorării stării rele economice

a populației rurale din țară; promovarea școlilor rurale și medii, mai ales prin completarea gimnasiului român din Suceava și crearea unui gimnasiu român inferior la Câmpulung; crearea de judecătoria districtuale, tribunale de ocol, și a unei curți de apel în Bucovina; în fine crearea unei direcții de exploatare pentru căile ferate din Bucovina. Cu acăsta ocazie s'a exprimat din toate părțile așteptarea, că guvernul i. r. va ține în fine cont de aceste dorinți legitime, prin promovarea lor și acordarea de ajutor efectiv.

„Obiectul principal de discuție a fost *starea politică*. În decursul debaterii asupra ei s'a salutat cu satisfacție reluarea activității camerei imperiale și s'a decis de a *sprizini prin deputații români, susținându-se drepturile naționale ale Românilor*, năsuințele pentru continuitatea activității camerei imperiale.”

Centenarul lui Edgar Quinet.

Diua s'erbătoririi lui Edgar Quinet, Dumineca trecută, 1 Martie, a fost favorizată la Paris de un timp splendid.

Se scie, că acăsta și conținea două părți: dimineața un pelerinaj la cimiterul Montparnasse, la mormântul ilustrului repausat, ér după amădi o ceremonie solemnă, oficiată la Sorbona, sub presidenția d-lui Emile Loubet, înconjurat de guvernul și delegațiunile camerilor.

Dimineața, la césurile 10, comemoratorii lui Quinet s'au adunat pe piața Pantheon, pentru-ca de acolo se mērgă în corpore la cimiterul Montparnasse, unde au defilat în fața modestei pietri a mormântului, așezat în alea Raffel, unde zac rămășițele marelui scriitor.

S'au pronunțat discursuri de d-nii Chamelon, profesor la liceul Voltaire, Domiel Halévy în numele universităților populare, cari au organizat comemorarea ilustrului Quinet.

După amădi, la césurile 2, d. ministru de instrucție Chamis a ținut un discurs de laudă pentru memoria ilustrului defunct. A arătat *sfortările eroice* ce s'a făcut Quinet, pentru răspândirea învățământului laic în popor.

După acăsta a vorbit d. Gregorie I. Ghica, ministrul României la Paris:

„Éta textul discursului ministrului român din capitala Franței:

„Aduc aici omagiul unei națiuni, al națiunii române, în amintirea aceluia care a fost unul din cei mai elocinți apostoli ai drepturilor Românilor la o viață națională.

„Pe la sfirșitul secolului trecut, Edgar Quinet și Michelet au vedut grupându-se în jurul lor o pleiadă de tineri, tineri ca vērștă, însă prin patriotismul și credința în viitorul țerei lor erau bărbați experi-

mențați, cari au venit de pe fērmul Dunărei să caute în Franța sēmînța spiritului nou și a libertății și să apere cauza naționalității lor.

„Roseti, Brătianu au ales pe Quinet și Michelet de protectori iubiți ai lor, ér acești protectori puși în curent cu tot ce se petrecea la noi în țară, s'au făcut împreună cu ei apostolii ideii române. Mai ales Quinet s'a interesat de poporul nostru latin, care a putut în Orient, cu toate greutățile și cu toate nenorocirile din trecut, să-și păstreze intact rasa, limba și inima sa latină.

„Se scie cu ce elocință și cu ce căldură a reușit Quinet să facă cunoscut în Franța pe acest popor și prin Franța, acăsta mare educătoare, în Europa.”

După acăsta, ministrul Ghica face în câte-va linii istoria regenerării noastre naționale, în termeni plini de un cald patriotizm. România n'a fost ingrată față de Edgar Quinet. I-a acordat calitatea de cetățen român, precum a acordat-o și lui Michelet, lui Gladstone, lui Layard, lui Saint-Marc Girardin, lui Ubcini și lui Bataillard.

Éta și scrisoarea ce ministrul român de externe de atunci a adresat-o lui Edgar Quinet, încunoscindu-l de veste, că România l'a trecut în rândul cetățenilor săi.

„Domnule!

„Când România se sbătea sub jugul străin, necunoscută de lumea întreagă, d-v. ați vorbit, ér Europa a putut afla, că pe hotarele Orientului, pe fērmul Dunărei, se găsece un popor care amenință să fie sacrificat, fiind-că a fost în toate timpurile sentinela latinității. La strigătul d-văstră puternic, poporele latine din Europa s'au mișcat și au întins României brațele lor.

„Astădi există România. Ea a intrat în concertul lumii civilizate, ér d-văstră inițiator al națiunilor ce au istoria originii și luptei noastre, ați contribuit puternic la acest rezultat.

„Ca un slab omagiu al profunde și eternei sale recunoștințe, România prin organul reprezentanțiunei naționale, a votat, ér A. S. Principele a sancționat pentru d-văstră drepturile mării naturalizațiunii.

„Țera română este fericită și mândră că vă pote numera printre cetățenii săi, prin lege, așa cum ați fost deja prin inima.

„Sunt fericit că pot aduce la cunoscința d-văstră acăsta dovadă a recunoștinței patriei mele.”

După acăsta oratorul cetesce răspunsul lui Quinet. Apoi sfirșesce astfel:

„Aceste sentimente, pe cari România le exprima atunci lui Quinet, prin organul reprezentanțiunei sale și prin vocea ministrului de externe, au rămas vii și intacte până astădi. Éta de ce a ținut să ia parte la s'erbările acestei zile și împreună cu elita Franței și salute memoria marelui Frances, care a fost un mare filo-român.

„Mulțumind guvernului republicei și comitetului, că m'a admis se îndeplinesc dorința guvernului și țerei mele, a-și fi

fericit, decă a-și fi putut astfel mărturisii că România păstrează lui Quinet și Franței, cele mai profunde sentimente de recunoștință.”

Discursul d-lui ministru Ghica a fost viu aplaudat de asistenți.

Au mai vorbit d-nii E. Ledrain conservator al museului de Luvru, Marcel Charlot, președintele onorar al Uniunii tinerimei franceze și în urmă Buisson, deputat și profesor la Sorbona, care a ținut o conferență savantă și elocință despre activitatea lui Edgar Quinet.

Serbara s'a terminat printr'o partidă musicală și literară, în timpul căreia mai multe pagini de Quinet au fost cetite de d-nii Leitner și Fenoux și de d-nele Moreno și Roques, actori de la comedia franceză.

Jubileul papei Leo XIII.

La 1878, când muri Piu IX și se făcū alegerea noului papă, cardinalul Ioachim Pecci, — care întruni voturile și care după-ce fū ales luă numele de Leo XIII, — era de 68 de ani. La o etate așa de înaintată cei mai mulți omenii se dice că au ajuns la marginea estemă a vieții și cei mai mulți se retrag obosiți din viața publică, bucurându-se de fructele ostenețelor lor și trăind din vr'o pensie. Leo XIII la etatea de 68 de ani a luat asupra sa o sarcină, decă care mai grea nu pote să fie alta, căci are să guverneze milioane și milioane de creștini catolici, cari se află răspândiți în cele cinci continente ale lumii.

Și i-a fost dat de la Dumnezeu acestui moșneag să mai trăiescă și să guverneze încă două-deci și cinci de ani, cea-ce nu s'a întâmplat în istoria bisericii catolice numai de două ori, căci după cum ne spune istoria numai sf. Petru a guvernat biserica timp mai îndelungat de cât 25 ani, ér al doilea a fost antecesorul lui Leon XIII, papa Piu IX care a domnit 32 ani (1846—1878). Ér în ce privece vērșta pe-te tot, anul al 93-lea nu l'au trecut, decă érăși doi papii: Agathon, care muri la 682 în etate 100 de ani și Grigore IX mort la 1241 în etate de 95 ani.

În diua de 3 Martie c. Leo XIII care s'a născut la 1810 a intrat în anul al 94-lea al vieții sale și tot în aceea și s'au implinit 25 ani de la încoronarea lui.

În biserica sfântului Petru din Roma s'au s'evērșit în aceea și mară și pompoze ceremonii, la cari a asistat public de 60.000 de omenii. Se

Decharme. „Când Hesiod le face elogiul, nu vorbece despre ele din auđite, ci le-a vedut, chiar el”. Va să qică, primul lucru de observat e că sunt socotite vizibile. Apoi „în via sa imaginație poporul credea că le aude în sinul singurătăților, în veci-ătateu isvórelor și a apelor limpeđi”. Tote sanctuarele erau aședate în vecinătatea isvórelor și în regiuni udate de riuri³⁾

Și Decharme citéză o mulțime de localități și o mulțime de epitete în cari se recunosc numiri de riuri.

E decă lămurit, că Musele „furent primitivement des divinités des eaux”.⁴⁾

Dér nu numai atât: „Ele aparțin numărósei familii a Nymfelor „lăcuitoare ale riurilor și isvórelor”.⁵⁾

Intrebarea e cum au ajuns aceste divinități ale isvórelor nisce divinități ale cântului și inspirațiunii. Autorul citat se teme a întări cu totul părerea „că la primelē populațiunii ale Greciei, sentimentul armoniei musicale a fost desceptat mai întâiu de sunetul apelor, de armonia naturală a fluviilor și a torentelor”. Decă privim însă lucrul mai de aprópe, vom

vedé că tocmai acăsta ipotesă e cea mai verosimilă. Și éta cum:

În latinesce *Nympha*, grec. *νύμφη*, alternéză de multe-ori cu *lympha*, grec. *λύμφη*.

Primul cuvânt însemnă „nymfă” și „fată tineră”; a doua: „isvor” apă transparentă, „apă”.⁶⁾

Sé stabilim de ocamdată legătura între aceste două cuvinte și sensurile lor, spre a puté trece la raportul lor cu Musele.

Lympha era apa, isvorul. În pădurile singuratiche și întinse ale Greciei și Italiei, călătorul, care mersese césuri întregi fără a întelni pe nimeni, era surprins în mod plăcut și tot de-odată misterios de sgomotul unui torent, al unui isvor, al unei ape. Și în penumbra unui luminiș, el zăria de departe spuma părului și auđia murmurul lui. I-se părea, — mai cu sēmă Grecului, sociabil din fire și decă mai lesne antropomorfist — i-se părea, că vede în unde o ființă omenescă, al cărui pēr resfirat i-se arată și pe al cărui glas, pe al cărui cântec — susurul apei — îl auđia. Și atunci *lympha* „apă”, cu vremea se schimba în *nympha* — o ființă feminină, o divinitate a isvórelor — schimbare necesară, de óre

ce de acum înainte fiind două concepțiuni, două noțiuni, — apa și divinitatea apei — trebuiau două cuvinte și fiind într'o strinsă legătură ambele, derivându-se una dintr'alta, și cuvintele erau asemenate, derivate unul dintr'altul, printr'o modificare consonantică.

Deja de la derivarea *Nympheti* din *lympha* observăm, că unul din elementele cari au presidat la acăsta antropomorfisare a isvorului și a spumei lui, a fost și murmurul apei, *cântecul* ei. Era decă firesc, ca o parte din numărul Nymfelor să fie cu vremea, divinități ale cântecului. Mai târziu poporul a uitat originea lor și le-a despărțit cu totul de Nymfe, de deștele isvórelor. Poetii, însă, tot le mai țin miete începutul și rostul lor; ba unii le numasc câte-odată numai Nymfe, pe aceste Muse...

Pe acest fel de Nymfe, pe Muse, le-au invocat necontentii poetii, — la început conșcient ca pe nisce frumuseți ale frii, cari își înviorau mintea, te entusiasmau așa în cat par-că inspirarea pornia de la ele, ér nu era a ta — a poetului — în fața naturii superbe și neînțelese. Mai apoi le-au invocat ca pe nisce simple deități, cari aveau darul de a-ți trimite idei poetice și crâmpes de versuri pe cari tu să le aședți în poema ta.

În tocmai așa s'au petrecut lucrurile și la noi Români cu *frunđă verde*. S'a inspirat Românul de frumusețile naturii; și înainte de a-și începe ori-ce cântec, se îndrepta cu rugăminte sore ce-i părea mai frumos din firea înconjurătoare — spre frunđușul pădurii — ca să-l inspire; întocmai cum Grecul și Romanul se îndreptau cătră zinele apelor, cătră acele lăcuitoare ale pădurilor, al căror cântec îl auđim în murmurul isvorului, cum Românul auđia un cântec în frémétul frunđelor, în fișitul frunđușului printre care se strecura vântul.

Musele — nisce Nymfe — au inspirat pe Romani; „frunđa verde” — un element de pădure — a inspirat pe Români. La unii elementul aquatic și de pădure s'a antropomorfisat; la ceilalți a rămas un simplu preludiu al doinelor și al unor balade.

Decă Musele la Romani și-au luat fie-care câte o atribuție, séu mai bine dis li-s'a dat, — apoi și la Români, felul sentimentului exprimat are drept preludiu o frunđa corăspundătoare din vre-un punct óre-care de vedere.

Intr'adevăr, éta ce dice Alexandri, pe care îl citéză și d. Hasdeu:

„Frunđa verde ce încunună cântecul „poporale, servă tot de-odată de caracteris-

³⁾ P. Decharme, *Mythologie de la Grèce antique*, p. 226 Cf. *Les Muses* de același.

⁴⁾ Ibidem, p. 227.

⁵⁾ Ibidem, p. 229. cf. p. 352.

⁶⁾ Bréal, *Dictionnaire etymologique*, s. v.

impărțiseră 70.000 bilete, căci atâția oameni incap în acea biserică, dăr s'a întâmplat să fie o ploie mare și n'au putut aștepta toți până se vor deschide porțile bisericeii.

Înainte bisericeii erau soldați italieni, cari mențineau ordinea, er în lăuntru bisericeii soldații papei din garda elvețiană formau cordon ținând liber drumul din mijlocul bisericeii. Pe acest drum fu adus bētrānului papă, purtat pe umeri într'o „sedia gestatoria“ și încunjurat de 50 cardinali și vr'o 400 de metropolitii, episcopi și prelați adunați din tōte țerile din Europa, America, Asia, Africa și chiar din Australia.

Papa avea odăjdii de fir de aur și în cap o corōnă (triregnum) împodobită cu pietri scumpe, pe care i-au făcut-o poelon catolicii din tōtă lumea.

Liturghia a celebrat'o cardinalul frances Langenieux și afară de miile de peregrini era de față și corpul diplomatic și următoarele persoane principiare: Gustav moștenitorul de tron al Suediei, Paula marea, ducesă de Saxa-Weimar, marea ducesă de Mecklenburg, principele Liechtenstein, principele Maximilian de Baden, principele Mirko al Muntenegrului, principele spaniol Almodovar, principele Norfolk și alții.

Ceremonia a durat 2½ ore și papa cu tōte bētrānețele nu parea obosit. La sfēșitul liturghiei el a intonat „Te Deum“-ul, pe care l'au cântat 60.000 de oameni împreună cu dēnsul. După aceea a dat binecuvēntarea, în care timp tōte clopotele din Roma au sunat.

Iubileul papei a fost celebrat în tōte bisericele catolice din tōtă lumea. Aici la noi, s'au ținut de asemenea serbări în Blașiu, Oradea, Gherla și Lugosiu. Teologii din Blașiu și Gherla au aranjat în acea dī festivități literare și artistice.

SCIRILE DILEI.

— 22 Februarie v.

Mișcarea populației în Bucuresci.

Doctorul Georgescu, medicul șef al orașului Bucuresci, a compus o statistică despre născerile și decesele din capitala României de la 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1902. Din această statistică vedem, că s'au născut 8091 copii, din cari 4207 băieți și 3884 fete, și anume: 6226 Români ortodoxi, 17 străini ortodoxi, alte rituri creștine: 692. *Jidovi* 1147. Decese: 6476, din cari 3454 de sexul bărbătesc și 3022

de sexul femeiesc. După rituri: Ortodoxi Români: 5308, ortodoxi străini: 20, alte rituri creștine 529, *Jidovi* 596. Bōlele cari au secerat mai multe victime, au fost pneumonia, tuberculoza, gastro-enterita și meningita. — Este curiosă disproporția născerilor și deceselor între creștini și *Jidovi*. Pe când numărul născerilor la Români au întrecut numai cu 918 pe al deceselor (la un număr total de 6226), la alți creștini numai cu 163 (la 692 născeri), la *Jidovi* vedem că la 1146 născeri sunt numai 596 decese, rămânându-le escedent aprōpe jumătatea născerilor, adecă 551.

Din Șireag. Ni-se scrie: Un membru ordinar și secretar al despărțământului Deșiu al „Asociațiunei pentru liter. și cult. poporului românesc“, ba putem dice sufletul activității acelu despărțământ, un bun și zelos Român, care prin propia sa diligență și-a câștigat vatră românească în Deșiu. Moșie și casă de piatră în Șireag, *Petru Mureșanu Șireganul* a trecut la cele eterne în zilele aceste în Șireag. Pe lângă moșie mai avea și o bibliotecă însemnată de cărți românești și diverse reviste. Apoi colecțiune așa frumoasă din mama diaristiceii românești, înțeleg „*Gazeta Transilvaniei*“, ca și la *Petru Mureșanu Șireganul* n'am vedut decât la încărunțitul în lupte pentru lege și limbă *Mihail Făgărășianu*, părintele protopop al tractului Betleanului, din Teure. *Petru Mureșanu Șireganul* a fost și un zelos corespondent al diaristiceii române. A scris mai mult în „*Gazeta Transilvaniei*“, mereu cu nume deschis, bine sciind, că rar lucru este, când un corespondent, ce-și ascunde numele, se n'ascundă și adevărul (!). Mort în al 64-lea an al etății și al 40 al fericitei sale căsătorii, — din mormēntul prōspēt rōgă pe coetanii săi să conducă destinele românismului din aceste părți pe calea lucrării naționale și a iubirei frătesci. Că precum la lumina sōrelui putem deosebi cănele de oie, așa și la lumina faptelor, ce le lasă mortul după sine, se deosebesce sufletul nobil de cel fals. — *Un stimător al bētrānilor.*

Daruri pentru biserică. Următorii credincioși au făcut în anii din urmă frumoșe daruri pentru biserică gr. or. din Sebeșul-de-jos (com. Sibiiului):

S'a fost legat triodul, er cheltuelile în sumă de 10 corōne au fost purtate de *V. I. Micu* șef de tren C. F. R. — D-l *Toma Doican* paroch și *Ioan Doican* au procurat un triod cu litere latine, legat frumos, în preț de 30 cor. — D-l *Teodor Popescu* comerciant în Sibiu a dăruit o măsură frumōșă pe pristol în valōre de 15 cor. — *Ioan T. M. Telva* a cumpărat pentru biserică un apostolier cu litere latine în preț de 10 cor. — *Vasile M. Telvan*

epitrop, începēnd cu anul 1900, a provēdut și prevede biserică pe spesele d-lui cu uleul necesar în candelē. — Reparația icōnei de la iconostas a costat 15 cor.; jumătate s'a incassat de la particulari, er cealaltă jumătate s'a solvit din partea lui *Ioan I. Micu*. — D-șōra *Mariōra Doican*, fica preotului local și învătōre în loc, a donat deūș prapore frumoșe luate de d-sa în valōre de 50 cor. și un patrafir. — *Ioan Aldea* și *Toma Oni Turcu* au donat cāte un pāmēnt, cari după mōrtea donatorilor vor intra în posesiunea bisericeii. Primescă marinimoșii donatori mulțamită și pe calea acēsta. *S. Beșul de jos*, la 17 Februarie 1903. — *George Stoica*, epitrop.

Societatea sodalilor „Lumina“, după cum ni-se scrie, și-a ținut adunarea generală la 9 Faur n. Societatea dispune ađi de o avere de 2586 cor. 25 bani, afară de mobilier. Ea are o bibliotecă proprie, er pentru întrunirile de distracție biserică Sf. Nicolae din Scheiū a avut bunăvoința a pune la dispoziția membrilor un local gratuit. În adunare s'a dat sēmă despre activitatea ei în decursul anului. A fost ales secretar d-l *Mihail Navrea*. După adunare membrii s'au întrunit la cină comună.

„**Economia**“, casă de împrumut și păstrare în *Cohalm*, în urma hotărării luate din partea direcțiunii, va avē ca organe oficiōse de publicitate diarele „*Gazeta Transilvaniei*“ și „*Telegraful Român*“.

Consulate rusesci în Macedonia. Rusia pentru a esercita un control mai de aprōpe asupra reformelor în Macedonia, a dispus să înființeze alte cinci nouē consulate în Macedonia. Toți Bulgarii Macedoneni se vor pune sub protecția consulilor ruși.

Lumina electrică a început să se introducă nu numai pe la orașe, dēr chiar și la sate, cum e deșpildă comuna *Codlea* din apropierea Brașovului, unde dīlele aceste s'a introdus lumina electrică. În legătură cu acēsta amintim, că în orașul *Davos* (Elveția cantonul Grisons) se va aplica electricitatea nu numai pentru luminat, ci și pentru încăldirea hotelelor, caselor și pentru tōte trebuințele industriale și casnice. În sfēșit peste un an din orașul *Davor* vor fi eliminate tōte combustibilele, cum sunt lemnele, cărbunii, gazul, petrolul, și vor lăsa electricitatea singură stăpână. Inginerii au captat spre acest scop douē ruri de munte și nisce turbine uriașe s'au pus în mișcare avēnd 5—6000 putere de cai. Pană acuma un număr însemnat de hotelē au adaptat încălditul electric, prin mijlocirea unor radiatori și în multe bucătării și case s'a instalat încălditul electric în locul sobelor.

Chiar și un brutar încă a adaptat cuptorul electric pentru cōcerea pānei, er spālătoreșele calcă rufele cu ferul încăldit cu electricitate.

Jefuirea bisericilor este un lucru atât de rar, încat poți sci. că decă auđi despre așa ceva, apoi făptuitorul trebuie să fie un om fōrte afurisit și depravat. Dīlele trecute s'a întâmplat un asemenea jaf la catedrala sfântului Isac di Sān Petersburg, care este renumită de pietrile scumpe, cu cari sunt împodobite icōnele. S'a furat o corōnă de briliante, care era aședată la icōna Mântuitorului. Poliția a descoperit pe făptuitor în persōna lui *Alexandru Constanschi* din Novgorod. Constanschi este fiu de preot și e în etate de 42 ani, însurat, dēr trăiesce rēu cu nevasta, din care causă s'a dat beției. El a intrat în catedrală pe ferēstră și după-ee a acoperit fața Mântuitorului (ca să nu-i vadă fapta nelegiuță!) a desprins corōna și luându-o a ascuns'o în casa unor neamuri ale sale, unde poliția a găsit'o întrēgă.

Bancnote falsificate. Poliția din Szarvas a pus mână pe o bandă de falsificatori de bani, la care s'a găsit bancnote falsificate în valōre de opt-spre-dece mii de corōne. Lucrul s'a descoperit în modul următor: Mai deunăđi sosi la Szarvas un tīnēr elegant, care s'a dus la un birt din acel oraș și a început să chefuiescă. La plată a dat birtășiței o bancnotă de o sută corōne, pe care birtășița a schimbat'o fără să bănuiescă ceva. Tīnērul, care dealtminte e fotograf în Panciova, era cam chircilit și a întrebat la birt, decă nu cumva cunōșce pe economul *Iuhos Pal*. I-s'a rēspuns, că da, și birtășul i-a dat pe rīndașul (hetes) sēu, căruia i-a dat o scrisōre nepecetluită să o ducă la *Iuhos*. Rīndașul în drum a intrat la cărciumă să bea un ciocan de rachiu și să întrebe, în care casă șede *Iuhos*. Cărciumarul a cetit scrisōrea și a vedut, că tīnērul îl chiamă pe *Iuhos* la o întilnire să vorbēsca în afacerea *bancnotelor*. Cărciumarul a înscințat gendarmeria, care l'a arestat atât pe fotograf, cât și pe *Iuhos*. La acest din urmă s'au găsit 18.000 corōne bani falsificați. Agentul bandei, care umbla să schimbe banii, era un fost vechil cu numele *Tóth Kálmán*, care a fost de asemenea arestat la gara din Szarvas, tocmai când venia din Seghedin.

Sē dai bani împrumut — și să nu-i mai vedē. Așa au pāpīt'o frații *Lorlando* din Paris, cari aveau comerciū mare în Constantinopole, și-au dat nisce bani împrumut chiar statului turcesc dēr au murit fără să li-se dea banii îndērēt. Împrumutul s'a dat la 1875: 30.000 de funți turcesci. Dați ministeriului de finanțe turcesc cu 15%, apoi la 1876: 50.000 funți cu

tică cântecului. Astfel când subiectul este eroic, când el cuprinde faptele unui vitez, poetul alege frunzele de arbori sēu de flori ce sunt în potrivire cu puterea și cu tinerețea, precum frunza de stejar, frunza de brad, frunza de bujor, căci voinicii baladelor sunt înalți ca bradul, tari ca stejarul, rumeni ca bujorul. Cântecelē de iubire se încep cu frunzele de lăcrămioră, de sulcină, de busuioac, pentru-că aceste flori, după crederea poporului, au o menire fermecătoare. Când e cântecul de durere sēu de mōrte, el preferă frunzele dn mārăcine, de mōhor, etc. În legendele și baladele unde figurēză copile frumoșe, acestea sunt întovărășite de cele mai gingașe flori ale câmpiilor, poetul le încunună cu ghirlande mirositoare de frunze de viorele, de trandafir, de micșunele, etc.⁷⁾

D. Hasdeu, după-ee înlătură greșēla, o facea *Alexandri*, de a gāsi o comună gine cântecelor nōstre începōtore cu frunza verde“ cu unele cântece italesci și spaniole începōtore cu flōre de viorea, de cireș, etc., — acolo fiid ceva sporadic și cu privire la efemita flōre, er la noi fiind un fenomen ge-

neral și cu privire la bărbătesca frunză din care doinesc flăcāii de rēsună vaile și pădurile — după ce înlătură acēstă greșēlă ne dā exemple îndestule spre adevērirea aserțiunii lui *Alexandri*, că felul unei frunze servă de caracteristică fie-cărui cântec.

Așa:

„In balada lui *Ghemis*, eroul fiind fōrte mic, dēr și tare tot de-odată, cântecul se începe printr'o alună:

„Frunză verde d'aluniș
„Tace cucul la răriș
„La răriș la cărpeniș
„De frica celui *Ghemis*, etc.

„Balada lui *Bujor* mort în spānzurătoare, debută prin:

„Frunză verde de *năgară*,
„A eșit *Bujor* în țēră...
„ca și o doină despre:

„Frunză verde de *năgară*,
„Vai, sērmană biată țāră,
„Cum te-ajunse focul ēră!
„Rușii vin te calicesc, etc.

„Trista *salcie* figurēză în cântecul orfanilor:

„Frunză verde *salciōră*,
„Puiculiță *băliōră*,
„Tu n'ai tată, eu n'am mamă, etc!

„Un voinic cântă:

„Frunză verde șēpte brađi
„Fost'am noi vre-o șēpte frați. etc.“

„Amarul pelin caracterisă pe cei înstrēinați:

„Frunză verde de *pelin*
„Tu strēină, eu strēin,
„Amēdoi ne potrivim
„Hai în codru să trāim, etc.“

„Urzica merge de-asemena în armonie cu suferința:

„Frunză verde de *urzicā*
„Strigă, Dōmne, cine strigă
„Strigă *Giurgiu*, dintre lunci
„Dela boi și de la junc',
„Nime 'n lume nu aude
„Strigătele sale crude, etc.

„Ilusiunile perdute se manifestă prin aguridă:

„Frunză verde *aguridă*,
„Mult eșc leleo, ispitită,
„Mult mē înșelți, și mult mē porți etc.

„Mai pe scurt, totalitatea poeziei poporane a Romānului este ca un fel de „botanică, fie-care plantă fiind descrișă pe „larg printr'o situațiune corespondentă a „sufletului uman“.)

Acest lucru este așa de adevērat și e așa de înrădēcinat în firea Romānului, în

cât persistă cu stăruință de fier. Într'adevēr, aceste lucruri le observase *Alexandri* pe la 1867, er d. *Hasdeu* le adevēria pe la 1874. De atunci vremurile s'au schimbat mult. Civilizațiunea, adecă mai bine dīs viēță orășenescă, a pētruns pretutindēni, a străbătut până în cele mai depărtate cātune din munți. Și sciut este după dīsa poetului:

„Și cum vin cu drum de fier
„Tōte cântecile pier“.

Totuși poezia poporană n'a dispărut, frunza verde s'a păstrat neclintită în fruntea cântecelor și caracteristica conținutului versurilor prin felul frunzei, e tot așa de obișnuită, ca și în vremurile vechi.

Așa de pildă, decă ne aruncăm ochii asupra colecțiunii mult regretatului *G. Dem. Teodorescu*, publicată în 1885, același lucru îl vom vedē. Și tot așa în colecția d-lor *Iarnik* și *Bărsan*, publicată întâiaș dată, în acelaș an 1885; în colecția d-lui *Bibicescu*, publicată în 1893; în colecția d-lui *Rădulescu-Codin*, din 1896, și în fine în primul volum de materialuri folkloristice publicat sub direcțiunea d-lui *Tociulescu*, în 1900.

(Va urma.)

⁷⁾ *Alexandri*, *Po-si populare* 1867, p. 92, cit. la *Hasdeu*, *Istoria critică*, t. II. p. 60i

⁸⁾ *Hasdeu*, *Istoria critică a Romānilor*, t. II, p. 71.

12%. Până la 1891 și-au tot cerut banii, d'ér n'au căp'etat nici capital, nici camete. După mórtea celor doi frați, moștenit'orea lor contesa Bertier, v'ed'end, că nu-i chip să capete banii înd'ér't de la Turci, s'a adresat unui jurnalist cu numele *Courmes* și i-a f'ag'aduit, că-i va da 2 milioane de va căștiga banii, numai să pornescă o luptă strașnică cu condeii în jurnalele din Paris. *Courmes* s'a însoțit cu un al doilea jurnalist, *Fouquier*, și au umblat pe la t'ote redacțiile mai cu rugămint'e, mai cu f'ag'adueli, să publice câte un articol în afacerea moștenirii *Lorando*. Așa s'a și făcut. Guvernul frances v'ed'end articolele în t'ote diarele, s'a v'ed'ut silit a interveni la guvernul turcesc, care a și plătit până acuma 8 milioane de franci ambasadorului frances din Constantinopol. *Courmes* și *Fouquier* însă susțin'end, că numai vredniciei lor se p'ote mulțumi, că turcul plătesce, au cerut sechestru pe cele 8 milioane ce se află la ambasada francesă din Constantinopol.

Vai de copiii ce rămân fără părinti! În *Rakonitz* (Boemia) trăia mai de mult un doctor cu numele *Anton Kratochwill*. Sunt mai bine de dece ani, de când acel doctor a murit, lăsând în urmă o v'ed'uvă și două copile orfane. Cât timp a trăit mama lor, căp'eta o mică pensie, și din asta trăiau. D'ér nu de mult murit și mama lor și fetele rămaseră fără nici un sprijin în lume. Întâiu începură să v'endă din casă câte ceva, ca să aibă pe ce-și cump'era pâne, d'ér când nu li-a rămas nici ce vinde, atunci fetele au ajuns la desnădejde. Cea mai mare, *Maria*, s'a dus în cimet'erie și pe morm'entul mamei sale s'a otrăvit cu soluție de opium. Ingriditorii cimet'erului au găsit'o leșinată, d'ér încă în vieț'ă și au dus'o la spital. Lângă d'ensa g'asiră și o scris'ore, în care își spune istoria vieții și se r'ogă de cei ce i-or ceti scris'orea, să nu spună nimica surorii sale *Matilda* despre mórtea ei. Cu t'ote acestea a aud'it și *Matilda* de ceea ce s'a petrecut și s'a dus la spital. Aici a găsit pe soru-sa, care se lupta cu mórtea, și nici vorbă să p'otă vorbi, ori se cunoscă pe cineva. *Matilda* s'a dus acasă și în desperarea ei, a vrut întâiu să se spân'dure, d'ér nereușind cu spân'duratul, a luat un cuțit și și-a tăiat gâtul. În aceeași noște a murit și soru-sa din spital. Pe am'endou'e le-au pus într'un morm'ent comun.

Pl'oe roșie. În 27 Februarie a căd'ut în *Swansea* (Engl'itera) și în alte localități din sudul ț'erii de *Galles*, o pl'oe roșie în col'ore așa de viuă, în cât tot ț'inutul p'are scaldat într'o lumină roșiatică. Un proprietar și-a adunat ore-care cantități din această apă roșie pentru a o esamina, și a constatat, că conține un praf fin, care e în tocmai identic cu acel praf, care l'a primit ca aducere aminte, după erupțiunea din *Martinica*. Nimic mai probabil, că acel praf vulcanic a fost dus de curențele aeriene până la ț'ermii ț'erei de *Galles*, unde el a p'etruns în vaporii regiunelor înalte atmosferice.

Teatru german. As'éră a dat societatea teatrală sub direcțiunea d-lui *Leo Bauer* prima sa reprezentațiune din ciclul acesta: opereta în 3 acte „*Das süsse Mädel*“, de *Reinhardt*. Musica acestei opere e viuă, melodi'osă și întret'esută de motive de vals. Societatea de opere constă mare parte din actorii cântăreți cunoscuți deja la noi, sunt însă și mai multe puteri nou'e. În general trupa d-lui *Bauer* e f'orte bună. Publicul a aplaudat as'éră viu și îndelungat pa artiști mai v'ertos însă pe tenorul, d-l *Herold*, și d-rele *Mariane Bogler* (sopran) și pe d-ra *Schwarz* (subretă). O plăcută impresie a făcut scena cea nouă a teatrului, care se presentă așa de elegant și a fost cu mult gust artistic lucrată de dibaciul pictor de aici *Hans Bulhardt*.

Lecții din limba francesă dă o profes'ora diplomată de origine francesă atât din gramatică, cât și din literatură și conversațiune, cu prețul f'orte eștin de 1 cor'ona pe o oră, atât în locuința respectivului, cât și acasă la D-sa. Detailii în *Villa Kertsch*, la camera Nr. 12.

Suferință chinuitoră este șoldina și reumatismul, d'ér alifia lui *Zoltan* vindecă — cum au dovedit declarații autentice medicale și scrisori de mulțumire — cele mai vechi suferințe de șoldină și reumatism după câte-va fricțiuni. Sticla 2 cor. în farmacia lui *Bela Zoltan* în *Budapesta*. S'e nu întârzie nimeni să comande această alifie miraculoasă.

Serata societății „Petru Maior“.

Rudapesta, 4 Martie.

Onorată Redacțiune!

Urmând apr'ope în toți anii usului de până acum, societatea de lectură „*Petru Maior*“ a aranjat în ziua de 26 Februarie st. n. o serată musicală, împreună cu dans, despre care țin a relata următoarele: Conducătorii societății, la aranjarea petrecerii amintite s'au pus pe punctul de vedere, că întru cât se p'ote, programul seratei să-l formeze prestațiunile membrilor societății, și pot declara, că acest lucru a și succes pe deplin.

Atât orchestra și corul, precum și solo de violină a d-lui *A. Monția* și solo de pian a d-lui *I. Pușcariu* au satisf'acut tuturor așteptărilor și au l'asat publicului cele mai bune impresiuni. Orchestra ne-a delectat cu două puncte: „*Marș de nuntă*“ de *Mendelsohn*, și „*Poutpourriul III*“, de *I. Mureșianu*. Am'endou'e punctele au fost executate bine, așa că cu drept pot dice, că p'ote nici odată n'a avut societatea noastră orchestră așa de bună, ca acum.

Corul încă și-a executat cu precisiune punctul: „*Viața Țiganilor*“ de *Schumann*, deși unii dintre membrii societății, cari sunt buni cântăreți, din diferite motive nu și-au dat concursul.

Ceea-ce privesce solo de violină: „*Concertul IX*“ al lui *Beriot*, executat de d-l *A. Monția* acompaniat la pian de d-l *A. Iorga*, precum și „*Rhapsodie hongroise*“ a lui *Liszt* executată la pian de d-l jurist *I. Pușcariu*, este de ajuns, decă spun, că au meritat să formeze punctele de solo și de forță ale programei.

După concert s'a început dansul cu hora, apoi au urmat celelalte jocuri indicate în ordinea de dans, care a plăcut f'orte mult dansătorilor. Amintesc această împrejurare, fiind-că știut este, că dansătoarele simt o deosebită plăcere, când cap'etă la petreceri ordine de dans frumoșe, păstrându-le ca suvenir plăcut. Dansul a durat cu o mică intrerupere — cunoscută sub numele de pauză — până în dor'i de 11, când participanții s'au dep'artat cu cele mai plăcute impresiuni.

Mai amintesc, că la petrecerea această au participat și notabilități și familii străine și érași multe dintre familiile notabile române și mai cu s'ema multe dintre d-șorele române au absentat de la petrecere, totuși cu toții ne-am petrecut în cea mai bună ordine și sunt sigur, că și oșpeții străini numai impresiuni bune au dus cu ei de la serata noastră. Astfel a decurs această petrecere, care cu drept cuv'ent se p'ote num'era între cele mai succese, atât în ce privesce întregul aranjament, cât și partea morală.

— dixi. —

Convocare.

„Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români — Brașov“ își va ține adunarea generală ordinară *Duminică în 2/15 Martie* la orele 3 post m. în localul asociațiunii din strada orfanilor nr. 4 la care sunt invitați toți membrii și toți aceia, cărora le zace la inimă prosperarea și înflorirea meseriașilor.

Program: 1. Deschiderea adunării prin prezidiu. 2. Alegerea unei comisii verificătoare. 3. Raportul comitetului. 4. Raportul casei. 5. Raportul comisiei cenzurătoare. 6. Presentarea bugetului pe a. 1903. 7. Alegerea comitetului pe un period de trei ani. 8. Alegerea unei comisii pentru cenzurarea socotelilor.

Din ședința comitetului, ținută la 14/27 Februarie 1903.

Brașov, 15/4/II. 1903.

I. Socaciu,
președinte.

Dr. Lacea,
secretar.

Afaceri bisericesci.

F. . 1903.

În 25 Ianuarie a. c. s'a ținut în comuna *Feldru*, situată pe valea *Somesului*, o ședință cu senatul bisericesc sub prezidiul d-lui paroh local *Constantin Pop*.

În această ședință s'au pertractat obiecte de interes bisericesc și între acestea, conform programei, a venit la ordinea zilei și alegerea de clopotar și regulator al orologiului din turnul bisericii, — care orologiu e cump'erat și aședat în turn de un domn proprietar și oficial în retragere, n'ascut în comuna noastră, însă cu locuința în orașul *Bistrița*. Acest domn cu numele *Gavriil Neamțu*, în semn de iubire către comuna sa natală și pentru a împodobi biserica noastră din al său propriu a purtat t'ote cheltuelile împreunate cu orologiu din turn și nu a pretins altă mulțamită, de cât că s'a rugat, că decă orologiu e aședat și tocmit să umble regulat, să se îngrijescă cei competenți de o persoană pricepătoare la tragerea și regularea aceluia, ca nu cumva să se strice, fiind o podobă pentru biserică și un semn de îndreptare și acomodare pentru t'otă comuna.

Așa s'a și făcut, că prin omeni fruntași ai comunei și prin senatul bisericesc s'a și ales ca clopotar și regulator al orologiului măestrul ferar din comuna noastră *Pompeiu Pop*, care e măestru bun, diplomat, și la aședarea orologiului a stat împreună cu orologierul, care a aședat orologiu și a lucrat din fer mai multe cârlige și alte trebuincoșe, fără ceva pretensiune.

Venind însă la pertractare alegerea de clopotar și regulator al orologiului, ne am cuprins de mirare când președintele aduce la cunoștință, că la acest post se află un alt concurent, care s'a înștiințat că va servi cu plată mai puțină, și totodată propune membrilor, că din punct de vedere a cruțării fondului bisericesc, să se alegă cel mai ieftin dintre concurenți.

Membrii senatului nesciind ce p'ote fi acesta și știind că este clopotar și regulator al orologiului om destul de dextru — cer a se face votare nominală, la care președintele răspunde, că votare nu se p'ote face, de ore-ce un concurent e mai scump și unul mai ieftin.

R'espuns nimerit a primit d-l președinte de la un membru veteran că: decă nu putem vota, atunci pentru-ce suntem chemați, să mergem acasă și să alegă d-l președinte pe cine voesc.

După multă sf'atuire, vorbind care de putere și în un hălălai fără a se ține ordine, se învoesc și d-l președinte la votare, — dându-și chiar d-sa în primul rând votul p'ntu concurentul său cel mai ieftin. Însă fiind în minoritate, a căd'ut și a rămas cu voturi în majoritate tot fostul clopotar *Pompeiu Pop*.

D-l președinte nu a fost îndestulit și a anunțat recurs d'ic'end că alegerea nu s'a făcut în regulă.

Întreb pe d-l președinte: a) a fost corect ca d'ensul să voteze cel dintâiu? b) ce se întâmplă decă voturile erau egale? c) în contra cui a anunțat recurs? d) și, în urmă ce scop a urmărit? Eu din parte-mi recomand, ca să nu fie omul interesului și să nu d'ică una și să facă alta.

bibi.

Serate de ale meseriașilor români.

Sibiu, 27 Febr. n. 1903.

La 26 Februarie s'a ținut ședința literară a meseriașilor noștri. Erau orele 7 1/2 s'era, când salele Reuniunii destul de spațioșe, gemeau de mulțimea oșpeților adunați. Două mari și frumoșe ic'one ale m'amei Domnului, lucrate în uleu, sunt ținute de-asupra lădiței pentru crucerii, pe cari participanții îi depun, drept taxă de înțrare, în p'ălăria notarului *I. Apolzan*, care apoi îi introduce în lădița, ce aduce și ea câte 2—6 cor. lunar în favorul fondului v'ed'urilor și orfanilor. Apoi la locuri de frunte se găsesc frumoșele portrete ale binefăcătorilor n'emului: Șaguna, metropolitii *Meșianu* și *Dr. Mihalyi*, episcopul *Popea*, *Nicolae Cristea* și *Andronic* și alții.

La orele 8 și un p'etrar, pe când în sală nu ar mai fi putut încăpea nime-nea, la rugarea presidentului *Victor Tordășianu* notarul Reuniunii domnul *I. Apolzan* cu voce sonoră și respicat cetesce sumarul ședințelor administrative.

Ad'encă și emoționantă a fost pentru noi on'orea din urmă, ce Reuniunea a dat membrilor săi reposit, mult regretatului *Dr. D. P. Barcianu* și *Demetriu Mitoc*, acest din urmă fost membru în comitet. Aci scot la iv'elă panegiricului ținut de president asupra vrednicilor neuitatului *Dr. D. P. Barcianu*, unul din povăzitorii și binefăcătorii Reuniunii, care mai că nu p'ute să-și arete în mod mai demn recunoștința față de decedatul, de cât prin crearea fondului *Dr. D. P. Barcianu*, menit a ajuta sodalii (calfele) lipsiți de lucru.

Serbarea a fost mult ridicată prin corul clericilor seminariaili condus de d-l *B. Bena*, care ne-a făcut plăcută surprindere prin executarea strofelor ocazionale „*Măestrii și plugarii*“, scrise de profesorul *Andrei Bărsăneanu* din *Brașov*, dedicate expoziției industriale, strofe a căror compoziție musicală a eșit din p'ena neobositului dirigent *H. Kirchner*. Sodalul m'esar d-l *Iac. Cârtaș* ne redă frumos poezia „*Mirele și mireasa*“ de *Const. Morariu*. Micuța școlăriță *Ana Sinu* cu ton respicat ne enăreză povestea „*Fata moșului și împ'eratul*“. „*De când mândra m'a l'asat*“, de *G. Dima*, f'ă cântată frumos de corul d-lui *Bena*. Celelalte puncte din program încă au fost cu succes executate.

Finalul programului l'a format compoziția „*Asta-i mândra bat'o bruma*“ de *G. Dima*, executată de bravul cor al seminariștilor.

Un călător.

ULTIME SCIRI.

Salanic, 7 Martie. *Hilmi pașa*, inspector general, a primit din Constantinopol ordinul, ca să considere pe toți membrii bandelor comitetelor macedonene de trădători și decă-i va prinde să-i escute prin glonț.

Cetinje, 7 Martie. Mai mulți *Albanesi* au atacat și au ucis pe trei muntenegreni pe drumul dintre *Berane* și *Bijelopolje*.

Declarațiunea dela 1851

a lui *A. Papiu Ilarian*.

Făc'end unele observări la articolul „*A. Papiu Ilarianu și decorațiunile dela 1850*“, apărut în revista „*Luceaf'orul*“, d-l *Vasile P'arvan* publică între altele, în aceeași revistă, și cuv'entarea ce a ținut'o *A. Papiu Ilarian* înaintea decanului universității din *Viena* la 9 Ianuarie 1851 și care cuprinde declarațiunea a doua a sa*) cu privire la decorațiunea ce i-s'a conferit. Cuv'entarea a fost rostită în latinesce, d'ér nu s'a păstrat decăt textul traducțiunii f'idele ce a făcut'o chiar în aceeași zi (9 Ian. 1851) însuși *Papiu* după textul latin — în care traducere întrebuintat multe latinisme.

Étă declarațiunea această după originalul, ce se află la *Academia Română*:

Bărbați magnifici și Clarissimi!

Când cu cutrierătura cea universală care amenința răsturnarea tronului imperial și când credința către Imperator socotea de crimă și se pedepsea cu mórte — bărbații unei ginte numeroșe răspândite lat în Orientul Monarchiei — bărbații ginte române, d'ic, care din secol dată de guvern uitării — gemeau sub jugul cel de fer al sistemelor feudale, sub domnia gintelor privilegiate, — adunările lor cele imposante, din propria lor instinct determinară și jurară credința

*) Cea dintâiu declarațiune a făcut'o la Noemvrie 1850;

eternă Imperatorului, al cărui nume tot-deuna fu sacru Românilor.

Majestatea Sa sacratisimă vădând starea prezentă a lucrurilor, pronunță din altisimul său oraclu egalitatea de drepturi pentru toate gințile republicei Austriace.

Acest effat puternic al Imperatorului, acest adevăr etern, care singur pôte salva și întări republica austriacă cu o furor sacral inimile Românilor tot-deuna credincioase Imperatorului său; drept aceea vedeau acum Românii saltea ginte sale proprie în susținerea tronului imperial, deci decretară a sacrifica viața și toate bunurile pământesci pentru saltea publică și a-se da morții pentru Cesarul.

Intr'aceea flacăra reshelului se încinse peste totă Ungaria și Transilvania.

Și decă au adus când-va vre-o gintă sacrificiu pentru saltea imperiului: ginta română într'adevăr în fidelitatea sa se devovi (jertfi) pe sine însăși pentru augustisimul Imperator. Marturi sunt sutele de sate prefăcute în cenușă de inamicul Imperiului, martori sunt miile de martiri, cari muriră foarte (fortitor) pentru Cesarul, parte tăiați în rebel, parte uciși în căși, parte judecați la morți rușinoase, pentru fidelitatea cătră Impărat.

În urmă reshelului cel trist se fini cu norocire: propugnatorii tronului și egalității de drepturi repurtară dela inamică victoria, și nimenea n'astepta mai cu mare dorință și mai cu încredetore speranță, decât Românii, ca sacral effat (cuvânt) imperatoriu, egalitatea de drepturi, acest principiu preainalt, de la care depinde viața și morțea republicei austriace, și care de atâtea-ori se pronunță de pre înălțimea tronului. — ca acest principiu. dicit, se se pună odată în lucrare.

Dér durere! acest principiu mare a-promițtor de fericitate universală, încât se atinge de ginta română, până acum rămase numai în teorie și ginta română astăzi după atâtea sacrificii, ca și înainte de Martie, se află în deplorandul stat de opresiune, ba decă este adevărat aceea că conștiința opresiunii dă un nou pond (greutate) a cesteia, statul presente al națiunii cu mult e mai jelnic astăzi ca mai înainte.

Drept acea cu universală ginte română sunt silit și eu credinciosul ei fiu a jeli comuna condițiune.

Așa este, bărbați magnifici și clarisimi! Nu deplâng eu casul optimului meu părinte, servitor la sacral altar, care se ucise cu morțe rușinătoare pentru credința cătră Cesarul său¹⁾, căci acesta ca supus mortii au dat numai aceea cu ce era dator naturei, și cu toate că morțea lui mie și la ai mei este acerbisimă, cu toate acestea acerbitatea dororii o alineză nu puțin acea cugetare, că densus credința cătră summul principe al țerei nu numai o predică cu cuvântul, dér ce e firmisimul argument al adevărului, adevărul doctrinei îl probă cu sacrificiul vieții; nu deplâng factura familiei mele celei orbate de cap, care în morțea tată-meu, în care noi rămași lui perdurăm mica noastră speranță și auctorul a totă fortuna noastră pe acest pământ; nu deplâng misera sortă a mititelor surori, destitute de tot ajutorul omenesc — nu trista condițiune a mamei mele, care după-ce perdă casa prefăcută în cenușă de barbara mână a inamicului și-și perdă totă averea nimicită prin focul și ferul aceluiași, acum la umilima mea suplicațiune²⁾ de abia dobândi un subsidiu de 60 fl. anual³⁾ din care nici dēnsa nu pôte duce o viață miseră, cu atât mai

puțin pôte educa pruncii⁴⁾; dér plâng, bărbați magnifici și clarisimi, tristisimul stat al universei ginte române, cărei nici după atâtea și atari fapte egregie, cu care-și probă fidelitatea cătră Impărat, nu-i surise fortuna spre a-și dobândi cap în care, precum generoasă ginte Croatică în Banul său, saxonica în Comite, ca într'un fuleru tutisim se se pôtă rezima, care se pôte loc de părinte miser aflicte națiunii, și se ștergă lacrimile de pe ochii miilor de orfan și se fie mediatorul opresei ginte la optimul principe al țerei.]

Care așa fiind, bărbați magnifici și clarisimi, sper firmisim, că voi cu prudenta voastră de care vă bucurați, prea ușor veți fi pricepând, că eu, nu mai puțin, ca ori-care alt român. în atari împrejurări mă aflu, care departe ca se ne erte pe noi a-ne înbrăca cu semne de bucurie cât mai virtos ne silesc a-le depune pe aceleași și a jeli. Cu toate acestea, după-ce Majestatea Sa sacratisimă bine-voi din altisimă sa grație a condecora esiguel mele conate, reverind eu înaintea voastră această grație preainaltă și dând pentru acesta cele mai mari mulțumite ce pot, și promițându-vă a fi parat la esemplul tată-meu și miilor de Români de-ar fi trebuință de a-mi pune și viața pentru optimul Imperator: *fie-mi ertat prin voi, bărbați magnifici și clarisimi, această decorațiune pentru merite a o purta până atunci acoperită cu veșul de tristeță, până-ce emendându se sentul ginte mele voi avea cauză ce desbracă jelea și a mă bucura.*

Și acestu a mea declarațiune mă rog a-se subșterne și cunosconței prea înalte.

Viena, 9 Ian. 1851.

Alesandru Ilariu Papiu m. p.,
Romanu din Transilvania auditoriu de drepturi
la Universitatea din Viena.

HIGIENA

Ce este „oftica“ și cum se pôte înlătura.

Când aușim vorbindu-se de ciumă și holeră, totă lumea tremură de frică, și cu toate acestea, aceste bóle când își arata colții, sunt pe loc oprite din calea lor, omorând astfel puținii omeni, față cu nemilosa „oftică“, care o avem împrejurul nostru, și care omoră mii de omeni din țera noastră pe tie-care an, ér aiurea în alte țeri și mai mult, și totuși, nu ne păzim de loc de ea.

Oftica pôte veni și la un om tiner și la unul bătrân, și la unul bogat și la un sărac, ea se prinde în coșul omului nu numai la plămâni, ci și la mate, séu la vre-o încheietură, séu la gât, séu la cap, séu aiurea, dér mai obișnuit se prinde la plămâni. Este o bóla foarte lipicioasă, dér cu toate acestea putem să ne ferim de ea și să o vindecăm.

Oftica vine pe trei mari drumuri: séu prin „molișire“, de la unul care a zăcut séu are oftică, séu din „beție“, care slăbesce plămâni și creerul, s'u din „necurătenia“ locuinței și a trupului.

Sămînța bólei este un viermișor foarte mititel, care nu se vede decât cu ochianul, ce se mai chiamă și *baril de oftică*. Această sămînță séu bacil, vine din scuipatul unui ofticos, unde se găsește cu milioane; scuipatul uscându-se se amestecă cu praful, care duce sămînța pretutindenea; noi o s'rbim cu toții, mai ales acei ce sunt siliți a sta și a înghiți praful (colb). Odată intrată în coșul omului, această sămînță caută să clocască, să se prindă și să ródă să mănânce ca să se hrănescă și să se prăsescă (puiască), dér decă nu-i

¹⁾ Papiu supărat peste măsură de acest descriptoriu ajutor, trimise mamei sale o copie (aflătoare ađi în ms. 1060 f. 344), după care ea trebuia să facă o hârtie către guvern, *refusând* ajutorul acordat, ca în toate printrințele nepotrivit cu sacrificiile făcute și cu demnitatea împărătescă.

bun locul, nu-i priesce din cauza sângelui care o înecă, se usucă și móre acolo în coșul omului, care în loc de hrană a devenit un mormânt pentru ea. În tocmai după cum un copac nu crește într'un pământ tare și pietros, tot asemenea și baciliul ofticeii, nu se prinde pe un om voinic și gras. Acesta ne spune că decă ne vom hrăni bine și vom fi grași și puternici, nici-odată nu vom ajunge ofticosi, oră câtă sămînță de oftică vom înghiți, și din contră când ne vom hrăni prost, și vom fi slabi, suntem foarte potriviți pentru oftică. Ori-cine scuipă pe jos, face un mare păcat, căci pe lângă că este urit lucru, dér este vătămător societății, și este bine de a se desbăra fie-care de acest urit obicei.

Nimic nu slăbesce omul mai mult ca beția: toate măruntaele din corpul unui bețiv sunt bolnave și slăbite, și mai cu sămă plămâni, de aceea din 100 de bețivi, 80 mor ofticosi. Să nu se amestece beția cu îmbătarea; mulți din bețivi nu s'au îmbătat nici-odată. Cine-va se face bețiv pe nesimțite, fără ca să se imbete, când se deprinde a bea rachiu pe nemâncate séu vin prea mult. Vinul luat un pahar două, după masă, nu este vătămător, dér rachiu, romul și cogniacul tot-deuna sunt vătămătoare. Cumpărați-vă în locul bețurei mai bine lucruri de hrană, și veți fi mai folosiți de o miie de ori.

Bacilul ofticeii nu se prinde numai de la om, ci și de la paseri, vaci, boi, și alte animale; și nu numai carnea acestor animale, dér și laptele de la vaci are puterea să ne dea oftică, de aceea carnea și laptele să fie fierte bine înainte de a le mânca.

Sămînța ofticeii se prinde de acea parte din coșul omului, care este mai slabă, plămâni sunt mai expuși la slăbiri, prin răcelă, prin bețuri spiritose fără chibzuință séu alte pricină; alte ori se slăbesce șira spinării la copii, prin căderi, séu alte întâmplări, și atunci se duce oftica acolo și copilul se face ghebos; alte-ori se duce la ghindurile de la gât și ureche, séu aiurea.

Mai ușor este să ne ferim de oftică de cât să o vindecăm, de aceea, fiind-că se scie unde stă sămînța bólei, în scuipat și în praful, este bine ca nimeni să nu scuipe pe jos, ci într'o scuipătoare, séu o cutie de lemn plină cu cenușe séu năsip. A început a se pune înscințări scrise pe la gări, prin vagónele tramvaiului și ale drumului de fier, ca să nu se scuipe pe jos, dér lumea ride de ele, fiind-că nu cunosce primejdia. În alte țeri ca în America și chiar Franța, nu este iertat nici pe strade să se scuipe pe jos, ci tot în scuipători, și ori-cine scuipă pe jos, este dat în judecată și plătesce 50 lei amendă. Praful trebuie să-l înlăturăm atât din odaie, când se mătură, cât și din stradă, și să se ude bine, ca să nu se ridice praful în aer. În alte țeri a început a se stropi strățile cu păcură seu gaz, ca să nu se ridice praful.

Casa unde locuim să o aerisim și să o îngrijim cât de des ca să pătrundă cu îmbelșugare într'insa aerul curat, sórele dător de viață și lumina.

Trupul să vi-l țineți curat tot-deuna, spălându-vă bine în toate părțile, pentru-ca găurelele de sudore (nădușală) să fie deschise, ca să pôtă eși din coș otrăvurile, și cu modul acesta veți fi feriți de bóle.

Pentru cei cari tușiți séu suferiți chiar de oftică, întrebunțați ceaiul de „rădăcină de iarbă de mare“, numai câte-va bucățele la o

litra de apă, punându-i zahăr séu miere, și bēnd de 2 séu 3 ori pe đi, vă va aduce mare folos și pôte chiar vindecare.

Dr. Constantin An. Macri.
Foltesc-Covurluiț

Literatură.

Din compozițiunile pline de melodii românesce ale mult regretatului compozitor român Ciprian Porumbescu, tipărite și edate în edițiuni populare de d-na Marióra Raftiu născută Porumbescu, se află de vândare la Tipografia noastră următoarele piese:

„Imn de urare“ cu două voci, „Hora Prahovei“, „A cădul o rază lină“ cu voce, „Fluturaș de noapte“ polcă, „Frunză verde mărgărit“ cânt popular, „Pe câmpurile Stupcei“ polca mazurca, „Fata popii“ cânt popular. Fie-care bucată costă 50 b. plus 10 bani porto. „Basme Iașene“ vals, 1 cor. 50 b plus 10 bani porto. „Potpouriu“, din opereta „Crai nou“ 3 cor. și Overtura din opereta „Crai nou“ 1 cor. 50 bani plus 10 bani porto.

— „Balade populare“ de Avram Corcea. O broșură elegant tipărită de 137 pagini, conține o mulțime de poezii populare, cari caracterizează fantasia poetică a popoului nostru. Aceste poezii s'au cules de autor de la un lăutar din Bănat cu numele „Vincenție Micu“. Prețul broșurei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

— A apărut tomul I. din „Novele“ de Vasilie Ranta Bulicescu. Broșura are 286 pagini și conține istorioare frumoșe scrise într'un limbăgu plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

ECONOMIA

Bólele vinului.

— Urmare —

2) Oțetirea.

Economia harnică își prepară singură oțet bun de vin, în așa mod, că umple d. e. o sticlă de 10 litri, cu lipsă de 1 litru, cu vin bun și curat. Înășură gura sticlei cu pânză de bumbac curat, în cât să nu închidă aerul de la vin, dér pentru aceea se fie împedecată pătrunderea prafului și a necurățeniilor. Sticla o pune la un loc calduț. Peste 15—20 de đile se observă pe suprafața vinului o peliță subțire, care la lumina solară jócă în colorile curcubeului. Pelița se formeză și mai degrabă, decă adaugem o mică cantitate de oțet bun. Pelița amintită provocă oțetirea vinului.

La început vinul abia e acriu. Peste 8—10 săptămâni se oțetesce bineșor. Anume această peliță subțire constă din drojdii foarte fină de oțet, care cu ajutorul aerului calduț preface tot alcoolul (spiritul) vinului în oțet.

Cu totul asemenea casuri se pot întâmpla, când vin slăbuț și nu tocmai nou, ci ca de 2—3 ani, stă liber în butoiu, cu deosebire în caldele luni de vară. Butoiul ne fiind umplut bine, pivnița fiind caldă, vinul se oțetesce foarte cu ușurință. Cu deosebire vinul roșu. Dér și cel alb e espus primejdiei, decă d. e. butoiul, sifonul, (trăgula), cepul séu instrumentele nu au fost curate, când am lucrat cu ele.

Oțetirea o putem împedeca, decă umplem butoiul tot-deuna cum se cuvine și-l astupăm bine. Butóiele, în cari a fost deja vin oțetit, trebuiesc opărite temeinic și afumate cu pucioasă.

Dregerea vinului oțetit; delăturarea acrimiei — este cu neputință. Vin de acesta prin urmare, cum îi observăm gustul înțepător — să căutăm a ne scăpa cât de îngrabă de el, séu — mai bine — să preparăm oțet prețios din el. Oțetul bun de vin se trece tot atât de bine ca și vinul cel bun.

Unii obișnuiesc a amesteca 1 hl. (hectolitru = 100 litri) de vin oțetit cu 2 hl. de must, lăsând să fermenteze (ferbă) împreună. După fermentație adevărat, că nu se simte acrimia în vinul cel nou, dér peste un an nu vom avé 3 hl. de vin, ci 3 hl. de oțet! Cu alte cuvinte nici în acest chip nu dobândim vin trainic.

Cele mai bune mijloace de precauțiune sunt: priticirea sirguincioasă, curățenia și aerul recoros. E bine, ca în pivnița cu vinul să nu păstrăm castraveți murați în oțet, seu mănăcări oțetose.

3) Inăcrirea vinului.

Inăcrirea vinului și gustul său rînced éráș și o bôlá a vinului și din întemplantare o bôlá destul de désă. O affăm la acele vinuri noué și slabe, cari zac în pivnițe calde și mai conțin câte-va procente de zahăr fermentabil (glucosă).

Acéstă transformare a părților constitutive ale vinului séménă cu inăcrirea verdei (curechiului) din butoiți și inăcrirea castravetilor prin aluat. Déca turnăm apă într'un vas cu castraveți și adaugem o bucată acrá de pâne, punénd vasul la loc căldut, castraveții se vor inăcri fôrte iute. Inăcrirea o provócă drojdia acidului lactic (mycoderma lactis).

Drojdia acidului lactic póte ajunge și în vin, unde transformă zahărul nu în alcool, ci în acid lactic.¹⁾

Bôla se póte cunoșce din gustul slab și înțepător al vinului, ce aduce cu gustul mórei. Invechindu-se bôla, vinul se rîncéșce, devine neconsumabil, fără preț.

Nici bôla acésta nu se póte lecuí. Cel mult o putem împedecea în mersul ei. Anume, limpedim vinul cu acid tanic și olei de pesce, ér după aceea îl tragem în butoiți primenit cu puciósă. Bioxidul de sulf²⁾ adevérat, că nu distruge (omórá) drojdiile acidului lactic, dér le curmă dezvoltarea, împedecând stricarea mai departe a vinului. Mai potrivit ni-se pare însé obiceiul, de a lăsa vinul limpedit să fermenteze pe drojdiile prospete.

Scurt: cauza inăcrirei vinului zace în împerejurarea, că zahărul din struguri nu fermenteză pe deplin și în must ajunge în ceva chip drojdie de acid lactic.

(Va urma)

POVEȚE.

Déca degeră crésta gănilor seu cocoșilor. o frecăm mai întâi cu západă și apoi o ungem de trei ori pe di cu unsóre nesărată seu vaselină. Putem încunjura acésta déca ținem gănilé iérna într'un coțet seu grajd călduros și nu le lăsăm de loc de a eși pe afară în ger mare, ér pe vreme frumósă numai la amiada. Cocoșii cu crésta degerată au o înfățișare fôrte urită. De prăsilă nu este ertat a-i mai folosi, căci prin experiență s'a dovedit, că doué din trei părți dintre cocoșii prăsiți după ei, au avut creștele diforme (pocite).

*

Oprirea laptelui la vaci. Un eonom american împărtéșce un mijloc sigur, după spusa lui, prin care se póte ajunge ca vacile să nu-și opréscă laptele la muls. In dată ce o vacă nu-și slobóde laptele, să ridicí mâna în sus și cu vârful degetelor să apeși cam o minută pe spinarea vacii lângă solduri făcéndu-se acésta vaca slobóde laptele la sigur.

*

Hrana gănilor. Fă-ți obicei, dá gănilor regulat să mănânce, adevéca la același timp din di și, pe cât este cu putință în porțiuni egale. Se recomandă ca grăunțele să nu se imprăscie. Prin acésta se pierd și se strică din ele. Este practic să se facă o trocuță de 1½—2 m. lungă, cam 10 cm. lată.

¹⁾ În fermentațiunea mustului, zahărul de struguri se transformă în alcool (spirit) și bioxid de carbon, CO/2, care năvălesce afară.

²⁾ Ardénd puciósă (sulf) în aer, se devóltă gazul (fumul) numit bioxid de sulf, SO/2, care ucide miasmele.

Obiceirile Românilor macedoneni la nuntă.

În Macedonia, ca pretutendeni, născerea unei fete nu e salutată cu mult entuziasm. Persónele, cari vizitează láuza, îi uréză aprópe cu jumétate de gură „să vé băneze“ (să vé trăiescă) și adaug ca un fel de consolare: „Va să vé dea Dumneșeu și feciori“ (o să vé dea Dumneșeu și băieți), căci aici, ca pretutendeni, fata e o piétră de móră la casa părinților. Încă nu împlinesce șépte ani și părinții încep să se îngrijéșcă de „paie“ (zestre). Macedonencele sunt harnice și îndemánatice; în tóte verile țes pánză, chilimuri, velințe, cuverturi frumóse și trairnice și mai cu sémă împletesc „părpozi“ (ciorapi). Părpodia e ocupația lor dîlnică și aprópe mașinală. Unei fete trebuie să-i dea minimum 40 părechí ciorapi și apoi la ori-ce ocașie, se dá „peșcheș“ o pereche de „părpozi“. Zestrea unei tinere macedonence se compune numai din rufărie, așternut și, ori-cât de séracá ar fi și de ori-ce condiție, trebuie să aibă și trei, patru rochi de mătase. Rufăria însé e în mare abondență: 100, 150 cămăși, 100 p. ciorapi, cari de multe-ori se transmit copiilor ca zestre.

Cum în Macedonia, fetele până la mărítăș sunt închise și pădite fôrte de aprópe, cășetoriile se fac rar din dragoste. Cășetoria aci e o afacere aranjată cu multă diplomație, printr'un peșitor. Déca fetei-i a eșit numele, că are vre-un defect fisic, de exemplu, că e chióră, șchiópă seu scrofulósă, se trimite în secret din partea familiei mirelui o femeie bătrână, să cercețeze. Bătrâna procedéză de asemenea cu multă diplomație. Din vorbă în vorbă, o pune să umble, o pune să-i bage în ac și, avénd aerul de a-o mângăia, o pipăe pe la gât; de multe-ori o și desbracă. În cazul când lucrul e adevérat, ori nu, se face logodna, ori se mai adauge ceva la zestre, până se acopere defectul. Lucrul acésta se face înainte, căci aci, o logodnă stricată compromite pentru tot-déuna reputația unei fete.

Vederea tinerilor se face apoi la vre-o rudă, fôrte în secret în prezența părinților. În sate, fata ese la fântână cu „ghiumele“ (ulciórele) și, în timpul când le umple, tînerul trece, o vede. Déca îi place — fata nici nu e întrebată — se încep negocierile între părinții lor prin peșitori. Când sunt de acord, peșitorul vine la părinții fetei și de la ușe le strigă: „Cu incherdă“ (cu noroc) și sărută fata pe frunte. Séra, „gionele“ (mirele), cu tótă familia, vin pentru prima-dată în casa fetei, să facă cererea oficială. Fata, gătită cu cele mai frumóse haine, de multe-ori împrumutate de la o „înveastă nouă“ (mirésă de curénd), ese înaintea lor. Só-cra o sărută pe obraz și-i dîce: „să ne bănezi“ (să ne trăiesci). Ea sărută mâna sócrei, a mirelui și a tuturor persónelor venite cu mirele. „Gionele“ (mirele) îi dá inelul de logodnă și la plecare „mesce“ (fi dăruesc) o monedă de aur.

A doua di atât din casa mirelui, cât și a miresei, se trimit copii la tóte rudele și prietini „să dea săhăriclie“ (să anunțe) că „isusiră fciórlu și feata“ (că au logodit fecioru și fata) și în același timp le indică ora, când „să bașe 'nveasta țea nauă“ (să sărute mirésă). Aci cari au fost anunțați „mesce“ (dăruesc) copiilor o „florie“ o firfirică; invitații se strîng la diua indicată la casa mirelui și după ce li se servesc dulcéță și cafele, cu lăutarii în frunte, „taifa“ pornesc la mirésă. Taifa e primită la familia miresei cu mulțamiri și urări de „să se tórne pri in lipsesce“ (să se însóre și cei-ce nu sunt însurați). Apoi se servesc din nou dulcéță, cafea și vin.

Tot timpul de la logodnă până la luptă, o duc în preparative și petreceri. Cu o Duminecă înainte e „pisarea cafelei.“ Se strîng fetele și răsnesc cafeaua cîntând. Joi „gionele și nevasta“, fie-care în casa lui își invită prietini și rudele, jócă, cîntă până „tu aperită“ (până în dorí de di), când cu toții se unesc și se duc la fântână cîntând; se întorc apoi

la casa „nvastei“ și la plecare mirelui i-se cîntă:

„Dute gione, oară-ți bună“
 „Cu trandafila tu mână“
 „Dute gione, cale 'n bar“
 „Cu lilicea d'argăvan“
 „D-te gione, cu sănătate“
 „Ca puliu di pi lumache“
 „Ți-s bat frunzele tóte“

(Monastir, Macedonia).

Traducere.

Dute tinere, órá bună
 Cu trandafirul în mână.
 Du-te tinere drum bun
 Cu flórea de liliac.
 Du-te tinere cu sănătate
 Ca pasărea de pe cracă
 Ți se bat frunzele tóte.

Elena Aurelian.

Religiunea Marocului.

(Credințe și obiceiuri.)

Marocul, cel mai mare stat islamic din Apus, se găsește încă în starea cea mai anarchică.

Sultanul Abd el Azis, Șeriful, lumina credinței, scotit de Marocani ca un sfânt, este atăcat de supușii săi. El a deschis străinilor necredincioși porțile și ușile orașului și astfel supușii l'au bânuit, că el însuși este un necredincios. Pentru Marocani prietenia cu străinii este păcatul cel mai mare, căci de la 675, — de când stindardul profetului Mohamet a fost purtat până la marea Atlantică — și până astăzi, cei mai fanatici au fost Marocanii.

Religiunea Marocului, pe lângă formele exterioare ale islamismului, conține un fond a cărui origine se perde în timpurile depărtate ale istoriei omenești. Are multă asemănare cu religiunea Egiptenilor și mai ales cu a Berberilor din Zahara. Dumneșeu Marocanilor se chiamă *Ialla* și se scrie \int | - Acest nume trebuie să fie luat de la Arabi, cari numesc divinitatea EL[---OI adevéca *Amanai imogueren*, care însemnéază „Cel care vede tóte“. Numele acésta are legătură cu deitățile egiptene, cu deul Mithras și celelalte adorațiuni ale sórelui.

Sacrificiile se vor face *Celui care vede tóte* pe înălțimile munților. Pentru acésta s'au ridicat mai multe deluri artistice, ér în vârful lor se înalță monumente de piétră. Acolo se clădesc templele deului *Illa*. În unele locuri s'au făcut grămești de piétră peste cari se ridică trei blocuri de piétră.

Aceste locuri sunt sfințite, după tradițiune. Legenda spune, că acolo este îngropat un sfânt, ér locul s'a numit *Msara*. Cu timpul s'au adus sacrificii.

Cei bogăți și cei mari oferă tauri și berbeci, cei mici și cei séraci aduc cocoși. Des de dimineță, înainte de apariția lucherilor, se tae gâtul acestor animale, pentru-ca primele raze ale sórelui să salute sângele încă cald, care udă locul sfânt.

Femeile, tinere și bătrâne, trebuie și ele să vie la sfântul *Msarei*. Bătrânele merg îmbrăcate în sdrențe, căci ele nu au iubiți, ca să le împodobéscă. Fetele tinere merg îmbrăcate în mătăsă și musselin, cari fac ca frumusețea lor închisă strălucitoare să fie și mai bătătoare la ochi. Ele nu scin să reciteze nici o rugăciune, însé strigă cu voce tare: *Ialla, Ialla*, căci așa li-a spus preoții lor, dervișii și călugării, că numele lui *Ialla* când este pronunțat cu voce tare, face cât o lungă rugăciune.

Sórele apare, salutând cu razele lui strălucitoare munții, câmpiile de nisip, stâncile cari scânteiează ca și ferul ars, palmierii solitari și pe femeile cari cîntă! Când sórele și-a perdut strălucirea lui de dimineță, atunci femeile aprind tămăe și plécă mergénd acasă.

Déca ar studia cineva moravurile religioase ale tuturor popórelor, atunci ar recunoșce asemănarea ce există între ele.

Astfel aducerea de sacrificii și aprinderea de tămăie există mai ales la tóte religiunile de pe pămént. Apoi obiceiul femeilor marocane, ca să lașe pe locul unde s'au rugat jertfe, dîcénd că sunt pentru séraci, se găsește și astăzi pe la țeranii multor popóre din Europa. Țeranii după ce culeg fructele de pe un pom, lasă

câte-va pentru séraci. Adevéru este că nu pentru séraci, ci pentru zeul păgân, de la care a rémas acest obicei primitiv.

Religiunea Marocului este o religiune intermediară, islamismul adevérat și vechea religiune a Egiptenilor.

Câștig țigănesc.

Se pune odată tovarăș un țigan cu un Român. Tovărășia le era un câmp, în care să semene ridichi.

Le séménă ei, résar ridicabile, se întinde verdéța pe tot câmpul, de 'ți era dragă lumea să o vedí și vine vremea să-și culégă munca și să o vëndă.

Țiganul ce s'a gândit?...

— Eu frunzele le vedí, sunt verđi, sunt frumóse, sunt mari, e câmpul plin... De ridicli... de unde sciu eu ce e sub pămént acolo? Te pomenesci, că nu e nimic și mă păcălesc. Măcar mă aleg cu ceva.

Și hai să tragă pe sfóră pe Român.

Se duce la el și tura-vura, cum face el cum dregse, spune că el ar vré să aibă ce e d'asupra păméntului, ér ce e dedesubt să rămână partea Románului.

Románul vedéndu-l prost, fresce, că nu mai putú de bucurie, că câștigă o grămadă, dér se mai prefacă că nu vrea, ca să amăgésca pe țigan bine.

Țiganul o ținea una, că el așa vrea.

Intr'un sfîrșit făcúra zăpis cum că se învoescse țiganul să ia verdéța ce creșcea d'asupra păméntului, ér Románului să-i rămăe ce se află în pămént.

Și când le-a fost vremea să le culégă a luat țiganul frunzele, de n'a putut face nimic cu ele, ér Románul a vëndut ridicabile și a luat o grămadă de bani pe ele, că erau multe și frumóse.

A vedut țiganul că a pătit'o.

La anul au pus curechiu. Înainte de a-l culege, țiganul s'a gândit cum să facă să n'o mai pață și anul ásta ca 'n cel ce trecuse. Se duse ér la Român și îi dîce:

— Ia hascultă Románico, m'ai păcălit anul trecut.

— Apoi n'ai vrut tu? îl întrebă Románul.

— Ba da, n'am ce dîce, dér anu ista nu mă mai păcălesc. Anul ista îți opresci dumneata ce e d'asupra păméntului, ér eu să iau ce e în pămént.

Și așa rămase țiganul și anul ista cu cotórele curechiului, după cum rămăsese anul trecut cu frunzele ridicabilor.

MULTE ȘI DE TOPE.

De ce femeile în „Vînerca“ drept sêrbătore?

Se scie, că în timpul închinării la idoli, femeile cînsteau *Vînerca*, în numele deitei *Venus* seu *Venera*, deita frumuseței, ai cărei ochi erau așa de frumóși că zápăceau și pe deii din Olimp. Femeile păgâne cînsteau acésta deita, ca deita să le țină până la adénci bătrânețe frumóse, și să le păstreze ochii frumóși. În locul acestei deite biserica creștină, cere să cînstim pe Maica Domnului, care are anume sêrbătó-rile sale la 15 Aug. și 8 Septemvrie.

*

Un om în vîrstă de 200 ani.

În spitalul din Tomak (Siberia) a fost primit un bătrán de 200 de ani, și care se găsește prin urmare, în al treilea secol al existenței sale. Aménuntele privitoare la acest bătrán sunt fôrte precise. El ar poseda un act de botez și alte documente, cari certifică vîrsta sa. Indentitatea sa e stabilită prin particularități corporale semnalate în aceste documente. Printre piesele cari le-a produs acest strămoș, se găsește un pașaport, care i-s'a liberat la vîrsta de 60 de ani, adevéca la 1770, după 47 de ani de căsnicie; fiul său a murit la 1824 în vîrstă de 90 de ani. Methusalemul rus își amintescse, că a vedut pe Petru cel mare și pe Caterina II. El nu-și părăsesce patul. Facultățile sale mintale însé par a fi sánătóse.

*

Un bou ce dă lapte.

O gazetă din Petersburg a scris următoarea știre: La sfârșitul lunii Aprilie a anului 1902 a fost în orașul Orenburg un bou mare, care da lapte ca o vacă. Avea uger și la muls dădea cam un șip de lapte pe zi. Încă în luna lui Martie dădea însă și mai mult lapte. Boul a fost blând ca o vacă.

El a fost cumpărat și se află astăzi în grădina zoologică din Petersburg. Grădina zoologică se cheamă aceea, ce se face de învățați anume, spre a aduna și ține într-o viață rară felurile din toate țările lumii.

Mama mântuită! Așa scrie un băiat recunoscător d-lui Müller din Budapesta V. Vadász nr. 42 A. E. Trimitătorului crucii electro-magnetice. R. B. M. 86967. Aceeași sună: Stimată d-le Müller! Nu pot să tac ca să nu vă exprim cea mai profundă mulțumită, pentru-că decă există pe lume un mijloc cu efect atunci acela numai cel al dr. Müller. Mama mea suferea de 15 ani de stomac, și fu atacată de un așa reumatism, încât pentru noi defel nu mai era nădejde de a pute mântui pe mama noastră. Sămăna mai mult unui schelet omenesc, nu-și pute mișca nici un membru al corpului, și trebuia să o trageți ca pe un copil mic. Imi luați scaparea la minunatul d-vostre aparat la crucea electro-magnetice R. B. nr. 86967 și spre cea mai mare bucurie mama noastră, după ce a purtat patru săptămâni aparatul d-vostre, a părăsit patul și se simte acum multă dămine, într-una bine și e sănătoasă. Nu pot în destul de cald să recomand tuturor cari sufer de atari bôle să se adreseze d-tale și să facă încercare cu aparatul d-tale binecuvântat. Te rog încă odată d-le Müller, primesc sincera mea mulțumită, Dumneșeu să te binecuvinteze și să-ți răsplătescă invenția. Cu stimă Gheorghe Parth în Baracka.

Calendarul săptămânii.
FEBRUAR (1903) are 28 zile. FAUR.

Dile	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	23 S. p. Ier. Policarp	8 Rem. Ion, Fl.
Lun.	24 † Af. c. Sf. Ioan	9 Frauc.
Mart.	25 S. Tarasie Teod.	10 S. 40 martir
Merc.	26 Sf. p. Porfir. Ep.	11 Heraclius
Joi	27 P. Procop. Decap	12 Gregorie
Viner	28 S. p. m. Vasiliu	13 Rosina
Sâm.	29 † Cuv. Eudochia	14 Matild

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
Din 6 Martie 1903.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fl.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	13	60
"	Grâu mijlociu	13	40
"	Grâu mai slab	13	—
"	Grâu amestecat	9	80
"	Săcară frumoasă.	8	40
"	Săcară mijlocie.	8	10
"	Orz frumos	7	80
"	Orz mijlociu	7	50
"	Ovăs frumos	6	50
"	Ovăs mijlociu	5	20
"	Cucuruz	9	60
"	Mălaiu (meiū)	8	—
"	Mazăre.	16	—
"	Lințe	16	—
"	Fasole	16	—
"	Sămēnță de in	17	80
"	Sămēnță de cânepă	7	50
"	Cartofi.	1	30
"	Măzărice.	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
"	Carne de porc	—	04
"	Carne de berbec.	—	72
100 kil	Său de vită prospăt.	44	—
"	Său de vită topit.	64	—

Cursul losurilor private
din 4 Martie 1903.

	cump.	vind.
Basilica	19 50	20 50
Credit	133.—	436.—
Clary 40 H. m.	179.—	180.—
Navig. pe Dunăre.	—	—
Insruck	84.—	89.—
Krakau	74.50	76.50
Laibach	75.—	77.—
Buda	180.—	185.—
Pařy	178.—	180.—
Crucea roșie austriacă	55.25	56.25
" ungh.	28.25	29.35
" ital.	—	—
Rudo f	74.—	76.—
Salm	232.—	237.—
Salzburg	74.—	78.—
St. Genois	260.—	310.—
Stanislaw	—	—
Trientne 4 1/2% 100 m. c.	438.—	442.—
" 4% 50	43.—	46 70
Waldstein	68.—	73
" de 10 franci	32.—	34 50
Banca h. ungh. 4%	—	—

Cursul pieței Brașov.

Din 7 Martie n. 1903.

Banonot rom. Cump.	18.94	Vënd.	18 98
Argint român.	18.70	"	18 80
Napoleon d'or.	19.04	"	19 08
Galben	11.20	"	11 30
Ruble Rusesce	—	"	—
Mărci germane	117.—	"	111 08
Lire turcesce	21.40	"	—
Seris fone. Albina 5%	101.—	"	102—

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 3 Martie n. de 21,340 capete, la 4 Martie au intrat 706 capete și au eșit 606 capete, rămânând la 5 Martie n. un număr de 21,441 capete.

Se notază marfa unghurcă: veche grea dela 126—128 fil. tinără grea dela 130—131 fil., de mijloc dela 129—130 fil. — Sărbescă: grea 128—129 fil., de mijloc 123—124 fil., ușora 126—127 fil. kilogramul

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Fie-care scie, că

Semințele impregnate de năpi a le lui

MAUTHNER

pentru nutreț, dau cele mai bune rōde, de asemenea că

Semințele pentru grădini de bucătărie, furnisează cele mai frumoase **Zaravaturī,** și din semințele de flori

ale lui Mauthner ies cele mai frumoase flori.

Cu un cuvânt semințele lui Mauthner sunt cele mai bune. depozitele cele mai mari și prețurile de tot ieftine. 865,6—48.

MAGDALENA WACHEK, care după absolvirea cursului de

mōșit în Viena

a obținut diplome cu mare distincție în acea specialitate atât în Viena, cât și în Sibiu și care a făcut în Viena cu același succes și cursul de **masaj** și oferă serviciile sale pe deplin coreșpundătoare cerințelor științei moderne atât la **nașteri,** cât și la **masări.**

Locuiește în **Strada Negră** sub Nr. C 36. (874,1—1.)

Pentru sezonul de primăvară **s-au sosit**

novități de haine

pentru bărbați, copii și băeți, bune și ieftine la

B. ASCHER,
Strada Porții Nr. 11.

La restaurantul „Lumea Nouă” Strada Negră s’au deschis și în etajul I.

Restaurant și odăi pentru pasageri de dormit — cu prețuri reduse. —

Rog On. public a mă cerceta. Cu totă stima

(877,1—1.) **G. Căpățină.**

Publicațiune!

În 16 Martie 1903 la 10 ore a. m. se va ține în cancelaria administrației pădurilor orașenești (în Brassó sub Bucium Nr. 9) licitațiune cu oferte pentru **darea în arēndă a următoarelor locuri de pășune** din revirul orașenesc și timiș pe timp de 6 ani, adecă până la finea anului 1908:

A) Revirul orașenesc:

I. Începēnd eela muchia Pisculungului până la valea-Hoților (Crucur mic), pășune de pădure 610 6 jugēre cat, livadia 1 4 jug. cat., în total 612 jugēre cat.

II. Crucnr mare până la grōpa Grădinarului. Pășune de pădure 501 6 jug. cat., livadie 28 6 jug. cat., în total 530 2 jug. cat.

III. Valea putredă până la Drester și dosul Oaben până la Valea sēcă cea mică. Pășune de pădure 865 7 jug. cat., livadie 11 jug. cat., în total 876 7 jug. cat.

IV. Eisenrundul cel mare și locurile din hotar până la Trangelberg. Pășune de pădure 499 7 jug. cat., livadia 6 6 jug. cat., în total 506 3 jug. cat.

V. Pissiacu până la Pisculung și Hirschgrundul. Pășune de pădure 528 8 jug. cat., livadie 42 5 jug. cat., în total 571 4 jug. cat.

B) Revirul timiș:

VI. Pășunea munților postovar 161 jugēre cat.

Petițiunile (oferte) timbrate în ordine și cu declarațiunea, că oferentul cunoșce condițiunile și se supune aceloră sunt a se presenta la administrația pădurilor orașenesc până la 11 Martie a c. 10 ore a. m.

Fie-care oferent are să pună în ofertul său drept vadiu 10% din suma oferită ca arēndă anuală; acēstă sumă oferentul invingētor va avē să o întregēscă până la jumētate din sumă arēndei anuale și să o depună drept cautiune. — În oferte sumele oferite sunt a se separa după singuraticile obiecte de arēndă. — Condițiunile de a ēndă și mapele despre teritoriile de pășune, ce stau a fi date în arēndă sunt espuse în cancelaria administrației pădurilor și pot fi luate în vedere în decursul orelor de oficiu.

Brassó, 4 Martie 1903.

Administrația pădurilor orașenesci.
(872,1—1.)

Croitorie bărbătescă modernă.

Am ouōrea a aduce la cunoșcința On. public, că atelierul meu de croitorie bărbătescă eșcută **tot-felul de haine bărbătesci** după cerințele On. public și după ultimele mode.

Tot-odată aduc la cunoșcința, că **mi-a sosit un transport mare de stofe englezesci moderne,** așa. că se pōte eșcuta orī și ce fel de costume fine, pe lângă prețurile cele mai convenabile.

Rog pe On. public a mă onora și în viitor cu comandele asigurându-l de eșcutare solidă și serviciu prompt.

Cu totă stima

George Bucă
croitor,

Strada Orfanilor nr. 7.

Cruce său stea duplă electro-magnetică

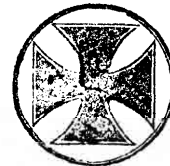
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

Vindecă și inviorēză

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, impedearea circulațiunei sângelui, anemie, ametei, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, șgărciuri de inimă, asmă, auđul greu, șgărciuri de stomac, lipsa poftei de mănecare, re-ceală la mână și la piclōre, reumă, poiagră, ischias, uđul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bōle, cari la tractare normală a medicu-lui se vindecă prn electricitate. — În cancelari-me se află atestate încurse din tōte păr-țile lumii. cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și orī-cine pōte examina aceste atestate. Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orī-cere încercare s’a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confu-de cu aparatul „Volta”, de bre-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost ofici-s oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă îndecesebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Pretul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la mōrburi, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție fōrte slabă.

Expediție din centru și locul de vēndare pentru țēră și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A / E. colțul strada Kálmán.

Prețuri de tot ieftine!

Salonul de resturi
Strada neagră nr. 55
au sosit în transport de mărfuri
nouă și anume:
 Stofe de lână pentru Dame,
 Flanele,
 Luster,
 Batist,
 Zephyre,
 Cretone,
 Mătăsări negre pentru rochi,
 Bluse de mătase, în colorii
 pentru bluse;
Confecțiuni de rochii,
rochii de dolii
 și tot ce trebuie la confecționarea de rochi.
 Mai recomandăm un asortiment
 bogat de **stofe de lână curată**
 pentru bărbați,
 cu prețuri foarte ieftine.
 De o vizitare numărösă ru-
 gëndune, suntem Cu totă stima
RESCHNER & SCHWARZ.
Prețuri de tot ieftine.

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
 se pot face ori și când pe timp mai
 îndelungat seu lunare.

De vëndare
 din mână liberă **o casă,**
 cu 5 odăi, 2 bucătării, grădi-
 nă, curte spațiosă, poziția cea
 mai frumoasă în **Strada Căpi-
 tanului nr. 14 (Prund-Scheiu).**
Informații tot acolo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Casă de vëndare.
 În comuna **Vad** (comitatul Fă-
 găraș) este de vëndare
o casă în ulița mare în colț
 la poziție bună, constatătoare din
 5 odăi. 2 bucătării, pivniță boltită,
 cuptor de pâne, 2 grădini și alte in-
 căperi necesare la economie, fântână
 în curte închisă cu zid. Asemenea
 2 părți de möră, o grădină de le-
 gume vis-à-vis de casa nr. 47 și o
 altă grădină la capul satului spre
 Șerecia, la dreapta
 Amatoriș a se adresa la d-nul
 proprietar **Ioan A. Cosgăria** în Cra-
 iova, Strada Bucureșului Nr. 3 (Ro-
 mânia.) (873,2-5.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mare deposit de Pânzărie a lui Benedict Schroll.
Se vinde cu bucată, cu prețul de fabrică,
per cassa se dă sonto de 8%.

FRĂȚII ȘIMAY
Brașov, Têrgul grăului nr. 3.
Trusouri complete pentru mirese;
 deposit de **ALBITURİ** și **PANZERII** de masă;
 asortiment bogat de Confecțiuni pentru
 dame, **articoale de modă**, indigene și străine.
 Se primesc comande pentru **vestminte**
de dame și bărbați, care se vor executa cât se
 pöte cu gust, solid și punctual, cu **prețuri moderate.**

de COVOARE și CUVERTURİ.
 Mare asortiment:

Depositar mare de Pânză de Olanda și Pânzeturii
calitatea cea mai bună.

Cele mai nouă și mai moderne
Perdele de dantele și lână.

Fondată 1823.

Apropiindu-se
Sesonul de primăvară
 recomandăm On. p. t. public **fabricatele nöstre re-**
 cunoscute ca **forte bune** și renumite în

Stofe moderne pentru bărbați,
 asortiment mare și desenurile cele mai moderne.

LODEN transilvănean în diferite colorii pentru
 bărbați și dame, îmbrăcăminte **forte durabilă.**

Stofe de uniforme pentru ofițeri și ampoiați după regu-
 lamente. **Covore, Cuverturi**
 de pat, cai etc.

Fabricatele nöstre se bucură nu numai în patrie, ci
 și în streinătate de cel mai mare renume.
 Invitând On. public a ne visita în număr cât mai
 mare, semnăm

Cu totă stima
Wilhelm Scherg & Comp.
fabrica de postavuri.

(2-6.)

Medalia d'aur Paris 1900.

Membru în Jurul Budapesta 1885 și 1896.

Medalia d'aur Budapesta 1896. Cincî-bisericii (Pécs) 1888.
 Medalia d'argint Viena 1890.

Săpun SCHICHT.

MARCA:
Cerbu și **Cheia**

 Săpunul cel mai bun și cu spor
 și prin urmare și
cel mai ieftin.

Nu conține ingrediente străine vëtămătore.

Se capetă pretutindenî

La cumpărare se se observe, ca pe fie care bucată de săpun
 se fie numele „Schicht“ și una din mărcile sus indicate.
 83-40.72)

Standard
 Societate pentru asigurarea vieții, Edinburg-Englittera.

Fundată 1825. Fundată 1825.

FILIALA pentru UNGARIA:
Budapest, IV. Kossuth Lajos utca 4. (Standard Palais).

Venitul anual	K 32,000.000
Câștig împărțit	„ 170.000.000
Avere	„ 260.000.000
Plătit pentru casurii de mörte	„ 520.000.000

Avantaje deosebite ale Policelor-Standard:
 Siguranța absolută. — Premii moderate — Police universale.
Politeile sunt valabile și la întârzierea plății premiilor.
 Capitalizare și fixat înainte valoarea rescumpărării. Ne atacabilă.
 În cas de mörte se plătesce capitalul dacă polița este de un an.
 Asigurare liberă de reșel pentru cei obligați la glöte.
 Prospecte la cerere se trimis gratis.

Agentura principală
Brașov, Têrgul cailor nr. 1.

2-8.(360)

Ori-ce econoamă
 se poate felicita, dacă considerând sănătatea, cruțarea și gustul
 cel bun folosește cafeaua Kneipp de maltă a lui Kathreiner.
 Rugare: La cumpărare se nu se ceară simplu »cafea de maltă«, ci
 anume numai cafeaua Kneipp de maltă — a lui Kathreiner — și se se
 primească numai în pachetele originale, a căror iconă e aici alăturată.

Prețul unui pachet 50 fileri.
 Conține 500 grame.

Kathreiner
 cafea de maltă Kneipp
 în boane întregi.
 Fabricile de cafea de maltă
 München.